Incipit liber ſecundus de vita et miraculis ve-
nerabilis benedicti abbatis. Qui ſcripſit re-
gulam monachoꝛum cum magna diſcrecio
ne.

Fuit vir vite venerabilis grã Bene
dictus ꝛ noĩe. ab ipſo pueritie ſue
tẽpe coꝛ gerens ſenile. Etatẽ q̃ppe
moꝛibꝰ tranſiens: nulli animũ de-
dit voluptati. Sed dum in hac terra adhuc
eſſet q̃ tempaliter libere vti potuiſſet: deſpex
it iam q̃ſi aridũ mũdum cũ ſuo floꝛe. Qui li-
berioꝛi genere. ex ꝓuincia nurſia exoꝛtus: ro
me liberalibꝰ litteraꝝ ſtudijs traditus a parẽ
tibus fuerat. Sed cũ in eis multos ire per ab
rupta vitioꝝ cerneret. eũ quẽ quaſi in ĩgreſ-
ſum mundi poſuerat. ẽtraxit pedem ne quid
de ſciencia eiꝰ attingeret. ipſe quoqꝫ poſtmo
dum in ĩmane ꝑcipitiũ totus iret. Deſpectis
itaqꝫ litterarũ ſtudijs. relicta domo rebuſqꝫ
patrijs ſoli deo placere deſiderãs: ſancte con-
uerſacõnis habitum queſiuit. Receſſit igitur
ſcienter neſcius: ꝛ ſapienter indoctus. Huiꝰ
ego omnia geſta non didici. ſed pauca que
narro q̃tuoꝛ diſcipulis illius referẽtibꝰ agno
ui. Cõſtantino ſcꝫ reuerẽdiſſimo valde viro q̃
ei in mõſterij regimĩe ſucceſſit. Valẽtiniano
q̃ꝫ. q̃ ãnis multis lateranẽſi mõſterio ꝑfuit.

Simplicõq; q̃ ꝯgregacõem illius· poſt eum
tercius rexit· Honorato etiã q̃ nũc adhuc cel
le eius in q̃ prius ꝯuerſatus fueãt p̄eſt. Hic
itaq; cũ iam d̾lictis litteraꝝ ſtudijs. petere de
ſerta decreuiſſet: nutrix eius q̃ hũc arci⁹ ama
bat ſola ſecuta eſt. Cũq; ad locum veniſſent q̃
fiden dicitur· multiſq; honeſtoribꝫ viris cari
tate ſe illic detinẽtibus· in btĩ petri apoſtoli
eccleſia demorarent᷑. Predicta nutrix eius ad
purgandũ triticũ. a vicinis mulieribꝫ p̄ſtari
ſibi capiſteriũ pecijt: qđ ſuꝑ mẽſam incaute
derelictũ· caſu accedẽte fractũ eſt· ſicq; ut ĩ du
abus ꝑtibus inueĩretur diuiſũ · Qđ mox vt
rediẽs nutrix illius ĩuenit· vehemẽtiſſime fle
re cepit. q2 vas qđ preſtitũ acceperat· fractũ
videbat Benedictus autẽ religioſus ⁊ pius
puer cũ nutricẽ ſuam flere ꝯſpiceret eius do-
lori ꝯpaſſus abbatis ſecũ vtriſq; fracti capiſ
terij partibꝫ. ſeſe cũ lacrimis in oracõnem de-
dit· Qui ab oracõe ſurgẽs· ita iuxta ſe vas ſa
nũ reperit: ut in eo fracture inueniri veſtigia
nulla potuiſſent. mox aũt nutricẽ ſuã blande
ꝯſolatus: ei ſanũ capiſteriũ reddidit qđ frac
tũ fuerat Que res in loco eodem a cũctis eſt
agnita atq; in tãta admiracõe habita· ut hoc
ipſũ capiſteriũ eius loci incole in eccleſie in-
greſſu ſuſpẽderẽt. q̃ten⁹ et p̄ſentes et ſecuturi

oẽs agnoſceret̃.benedictꝰ puer ꝯuerſacõnis
grãm.a quãta ꝑfectioẽ cepiſſꝫ. Qđ ãnis mul
tis.illic ãte oculos oĩm fuit ⁊ vſqꝫ ad hec lõ-
gobardoꝝ tpa.ſup fores eccleſie pependit.
¶ Sꝫ bñdictꝰ plus appetẽs mala mũdi pati
ꝙ̃ laudes. ꝓ deo laboribus fatigari ꝙ̃ vite hu
ius fauoribꝫ extolli.nutricẽ ſuã occulte fugi-
ens deſerti loci ſeceſſum peciјt.cui ſblacus vo-
cabulũ eſt. Quia romana vrbe q̃dragĩta fere
milibꝫ diſtãs.frigidas atqꝫ ꝑſpicuas emanat
aquas. Que illic videlicꝫ aquaꝝ habũdãtia
in extẽſo prius lacu colligitꝛ: ad poſtremũ ve
ro in amne diriuatur. Quo dũ fugiens ꝑge
ret.mõchus q̃dam romanꝰ noĩe hũc eũtem
reperit.quo tenderꝫ ꝛ̓quiſiuit. Cuiꝰ cũ deſide-
riũ cognouiſſet: ⁊ ſecretũ tenuit ⁊ adiutoriũ
impẽdit eiqꝫ ſancte ꝯũſacõis habitũ tradidit
⁊ inꝙ̃tũ licuit miniſtrauit. Vir autẽ dei ad eũ
dẽ locũ ꝑueniẽs.ĩ artiſſimo ſpecu ſe tradidit.
tribuſqꝫ ãnis excepto romaõ mõcho homibꝫ
incognitꝰ mãſit. Qui videlicꝫ romanꝰ.nõ lõ
ge ĩ mõſteio.ſb deo dati pr̃is ꝛ̓gula degebat
ſed pie eiuſdẽ pr̃is ſui oculis furabatꝛ horas
⁊ quẽ ſibi ad mãducãdũ ſubripẽ poterat.di-
ebꝫ certis bñdicto panẽ fẽbat.ad eũdẽ vero
ſpecũ a romaĩ cella itẽ nõ eãt.qꝛ excelſa deſup
rupis eminebat. Sꝫ ex eadẽ rupe in lõgiſſimo

fune. r̾ligatū rōnꝰ depone̾ panē ꝯſueueát· in
q̄ etiā r̾ſti puū tintinabulū inſeruit: ut ad ſo-
num tintīabuli vir dei cognoſceret qn̄ ſibi ro
manꝰ panē p̄beret· quē exiens acciperet. Sꝫ
antiquꝰ hoſtis vnius caritati inuidēs ⁊ alte-
rius r̾fectioni Cum quadā die ſubmitti panē
cōſpiceret: iactauit lapidē: et tintinabulū fre
git. Romanꝰ tn̄ horis ꝯgruentibꝫ miniſtrare̾
non deſijt ¶ Cū vero iam ōmipotens deus ⁊
romanū vellet a labore quieſcere· ⁊ benedicti
vitā in exemplo homībus demonſtrare̾. ut po
ſita ſuper cādelabrū lucerna clareſceret· qua
tenus ōmibus qui in domo dei ſūt luceret· cui
dam p̄ſbitero longius manēti. q̄ r̾fectionem
ſibi in paſcali feſtiuitate pauerat· per viſum
dn̄s apparere dignatꝰ eſt dicēs. Tu tibi deli
tias p̄paras: et ſeruꝰ meus illo in loco fame
cruciatᷣ· Qui ꝓtinꝰ ſurrexit· atqꝫ in ipſa ſolē-
nitate paſcali cū alimētis· q̄ ſibi paraueát ad
locū tetēdit ⁊ viꝝ dei ꝑ abrupta monciū per
cōcaua valliū ꝑ defoſſa terraꝝ q̄ſiuit eūqꝫ la
tere in ſpecu reperit. Cūqꝫ oracōe facta ⁊ bn̄
dicētes oīpotentē dn̄m ꝯſederēt: poſt dulcia
vite colloq̄a is qui aduenerat p̄ſbiter dixit·
Surge ⁊ ſumamus cibū: qꝛ hodie paſca eſt·
Cui vir dei reſpōdit dicēs. Scio ꝙ paſca eſt
quia vidē te merui. Longe q̄ppe ab homībꝫ

poſitus: qꝛ die eodē paſcalis eēt ſolēnitas ig
norabat. Venerabilis pꝰſbitˀ rurſus aſſeruit
dicēs. Veraciˀ hodie ꝛſurrectionis dn̄ice paſ=
calis dies eſt abſtinē tibi minime ꝯgruit. qꝛ et
ego ad hoc miſſus ſū vt dona oipotētis dn̄i
pariˀ ſumamꝰ. Benedicētes igitur dn̄m: ſup
ſerūt cibū. Expleta itaqꝫ refectōne ꝛ colloq̄o
ad ecc̄iam pꝰſbiter receſſit. Eodem qꝫ tempe
hūc in ſpecu latitantē etiā paſtores īuenerūt
Quē dū veſtitū pellibꝯ inter frutecta cernerēt
aliquā beſtiā eſſe crediderūt: ſꝫ ꝯgnoſcētes di
famulū coꝝ multi ad pietatis grām a beſtiali
mēte mutati ſūt. Nomē itaꝫ eiꝰ p vicina loca
cūctis innotuit. Factūqꝫ eſt vt ex illo iā tpe
a multis frequētai cepiſſꝫ. Qui aū ei cibos de
ferrēt corpis ab eius ore i ſuo pectore alimē
ta referebant vite

Capitulū ſcdm.

QVadā vero die dū ſolus eſſet. tēpta=
tor affuit. Nam nigra puaqꝫ auis. q̄
vulgo merula dicitˀ. circa eius faciē volitare
cepit. eiuſqꝫ vultui importūe inſiſtere. ita vt
capi manu poſſet. ſi hāc vir ſanctꝰ tenere vo
luiſſꝫ. Sꝫ ſigno crucis edito receſſit auis. Tā
ta autē carnis temptacō. aue eadem recedēte
ſecuta eſt. quantā nunquā fuerat exptus vir
ſanctus Quādam nāqꝫ aliquando feminam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

viderat· quā malignus ſpūs ante eius mētis oculos ꝺuxit tāto qꝫ igne ſerui dei animū in ſpecie illius accēdit· ut ſe in eius pectoꝛe amoris flāma vix caperet et iā pene deſerere hēmū voluptate victus deliberaēt. Cū ſubito ſupne gratie aſpectu ad ſemetipſū reuſus ē atꝫ vrticaꝝ ꝛ vepriū iuxta denſa ſuccreſcere fructecta ꝯſpiciens. exutus indumēto· nudū ſe in illis ſpinaꝝ aculeis ꝛ vrticaꝝ incēdijs ꝓiecit. ibiqꝫ diu volutatus toto ex eis coꝛpe vulneatus exijt. et per cutis vulnera eduxit a coꝛpe vulnus mētis qꝛ voluptatē traxit in doloꝛē: Cūqꝫ penaliter arderet foras extinxit qꝺ illicite ardebat intus. Vicit itaqꝫ peccatū qꝛ mutauit incendiū· Ex quo videlicet tēpoꝛe· ſicut poſt diſcipulis ipē ꝑhibebat· ita in illo eſt tēptacō carnis edomita ut tale ī ſe aliqꝺ minime ſentirꝫ· Ceperūt poſtmodū multi iā mundū relinqre· atꝫ ad ei⁹ magiſteriū feſtinaē· liber qppe a tēptacōis vicō· iure iā fact⁹ eſt ꝟtutū magiſter Vn̄ ꝛ p moyſem p̄cipitur vt leuite a vigintiqnqꝫ ānis ꝛ ſupra miniſtrare debeāt ab anno vero qnquageſimo cuſtodes vaſoꝝ fiant. ¶ Pe· Jam quidem ꝓlati teſtimonij· mihi aliquātus intellect⁹ int lucꝫ ꝫ tn̄ hoc planius poſtulo exponi

¶ Gre. Liquet petre ꝙ in iuuentute carnis

temptacō ferueat ab āno aūt qn̄quageſimo calor corpis frigeſcat· Vaſa aūt ſacra ſūt fidelīū mētes Electi ergo cū adhuc in temptacōe ſūt ſubeſſe eos ac ſuire ncē̄ eſt. et obſequijs laboribuſqȝ fatigari. Cū vero iā mentis etate trāquilla· calor receſſerit tēptacōis· cuſtodes vaſor̄ ſūt· qȝ doctores aīar̄ fiūt ¶ Pe.

Fateor placet qd̄ dicis. Sed qȝ prolati teſtimonij clauſtra ꝛ̄ſeraſti q̄ſo vt de vita iuſti viri debeas ea q̄ ſunt inchoata parcurrē· ¶ Gre.

¶ Capitulū· iij.

Recedente igit̄ tēptacōe vir dei quaſi ſpinis erutis exculta tra de v̄tutū ſegete vberatius fructū dedit Precomio itaqȝ eximie ↄuerſacōis. celebre nomē eius habebat̄. Nō longe aūt mōſteriū fuit cui⁹ ↄgregacōis pat defunct⁹ eſt. ōniſqȝ ex illo ↄgregacō· ad eūdē venerabilē benedictū venit ꝯ magnis p̄cibus vt ei p̄eſſe deberꝫ pecijt· Qui diu negādo diſtulit ſuos illorūqȝ fratr̄ mores ↄuenire non poſſe p̄dixit· ¶ Sꝫ victus qn̄qȝ p̄cibus aſſenſum dedit· Cūqȝ in eodem mōſterio ꝛ̄gularis vite cuſtodiam teneret· nulliqȝ ut prius per actus illicitos in dexterā leuāqȝ partē deflectere a ↄuerſionis itinere liceret · ſuſcepti fratres inſane ſeuientes ſemetipſos prius accuſare ceperūt· qȝ hūc ſibi p̄eſſe popoſcerāt·

Quoꝝ ſcꝫ tortitudo. in norma eiꝰ rectitudīs
offendebat. Cūqꝫ ſibi ſub eo ꝯſpiceret̄ illicita
non licere. ⁊ ſe doleret̄ aſſueta relinquē. durū
qꝫ eſſet ꝙ in mēte veteri cogebātur. noua me
ditari: ſicut prauis moribꝰ ſemꝑ grauis eſt vi
ta bonoꝝ: tractaē de eius aliq̄d morte conati
ſunt. Qui inito conſilio: veneno vinū miſcue
runt. Et cū vas vitreum in q̄ ille peſtifer po
tus habebatur. recunbenti patri ex more mo
naſterij ad bn̄dicendū fuiſſꝫ oblatū. benedic-
tus extenſa manu ſignū crucis edidit. ⁊ vas
qđ longius tenebatur eodē ſigno rupit. Sic
qꝫ cōfractū eſt. ac ſi in illo vaſe mortis ꝓ cru
ce lapidem dediſſet. Intellexit ꝓtinus vir dei
quia potum mortis habueāt. qđ portaē nō
potuit ſignū vite atqꝫ illico ſurrexit. ⁊ vultu
placido mente trāq̄lla. ꝯuocatis fratribꝰ allo
cutus eſt dicens. Miſereatur vr̄i fratres ōni
potens deus q̄re. ī me facē iſta voluiſtis. Nū
quid non prius iſta dixi. quia veſtris ac me-
is moribus non conueniret: Ite ⁊ iuxta mo-
res veſtros vobis patrem querite. qꝛ me poſt
hec habere minime poteſtis Tunc ad locum
dilecte ſolitudinis redijt. ⁊ ſolus in ſupni ſpec
tatoris oculis habitauit ſecū. ¶ Pe.
Minus patenter intelligo q̄d nā ſit. habita
uit ſecū. Gre. Si ſcīs vir ꝯtra ſe vnanimit̄

cōſpirātes ſueqʒ ɔuerſacōni longe diſſimiles
coactos diu ſub ſe tenere voluiſſʒ· fortaſſe ſui
vigoris vſum et modū tranqllitatis excederʒ
atʒ a ɔtemplacōis lumīe mentis ſue oculū de
clinaſſet. Dūqʒ q̊tidie illoꝝ in correctōne fati
gatus minꝰ curaret ſua· ꝛ ſe forſitā relinqret
ꝛ illos nō inueniret· Nā q̊ciens p̱ cogitacōis
motū nimie extra nos ducimur. et nos ſumꝰ
ꝛ nobiſcū nō ſumꝰ: qꝛ noſmetipſos minime vi
dentes p̱ alia vagamur· An illū ſecū fuiſſe di
cimus q̄ in lōginquā regionē abijt: porcōem
quā acceperat ɔſūpſit: vni in ea ciuiū adhe-
ſit porcos pauit: quos et māducare ſiliqs vi
deret et eſuriret. Qui tn̄ poſtmodū cū cepit
cogitare bona q̄ p̱didit: ſcriptū de illo eſt· In
ſe reuerſus dixit· Quāti mercenarij in domo
patris mei habūdant panibꝰ· Si igitur ſecū
fuit: vnde ad ſe r̄dijt: hunc ergo venerabilem
viꝝ ſecū hītare dixerim: qꝛ in ſua ſemp̱ cuſto
dia circūſpectꝰ an̄ oculos ɔditoris ſe ſp̱ aſpi-
ciēs ſe ſemp̱ examinās extra ſe mētis ſue ocu-
lū nō diuulgauit ‖ Pe. Quid ergo qđ de
petro apoſtolo ſcriptū eſt. dū de carcē ab an
gelo eductꝰ fuiſſʒ· qꝛ ad ſe reůſus dixit. Nūc
ſcio vere qꝛ miſit dominꝰ angelū ſuum ꝛ eri-
puit me de manu herodis et de omni expec-
tacione plebis iudeorum. ‖ Gre.

Duobꝫ modis petre extra nos ducimur. qꝛ
aut p cogitacõis lapſū ſub noſmetipſos reci
dim⁹ ꝗ per ɔtẽplacõis grãm ſup noſmetipõs
leuamur. Ille itaqꝫ q̃ porcos pauit. vagacõe
mẽtis ⁊ immūditie ſub ſemetipſo cecidit. Iſte
vero quẽ angel⁹ ſoluit eiuſqꝫ mentẽ in extaſi
rapuit extra ſe q̃dam ſed ſup ſemetipſū fuit.
Vtqꝫ ergo ad ſe redijt qñ ⁊ ille ab erroẽ ope
ris ſe collegit ad coꝛ. ⁊ ille a ɔtẽplacõnis cul-
mine ad hoc redijt: qd̕ in intellectu ɔmuni ⁊
prius fuit. Venerabilis igr̃ bñdict⁹ in illa ſoli
tudie habitauit ſecū. inq̃ꝫ tū ſeſe ĩtra cogitacõ
nis clauſtra cuſtodiuit. Nã q̊tieſcūqꝫ hūc cõ
tẽplacõis ardoꝛ in altū rapuit ſe ꝓculdubio
ſub ſe reliq̃t. Pe. Placꝫ qd̕ dicis. Sꝫ que
ſo reſpõdeas mihi. ſi deſerere frẽs debuit q̊s
ſemel ſuſcepit. Gre. Vt ego petre exiſti-
mo. ibi adunati equanimit̃ poꝛtãdi ſūt mali
vbi inueniūtur aliq̃ qui adiuuẽtur boni. Nã
vbi õni modo fructus de bonis deeſt. fit aliqñ
de malis laboꝛ ſupuacuus maxime ſi e vicino
cauſe ſuppetãt: q̃ fructū deo valeant ferre me
lioꝛẽ. Vir itaqꝫ ſcũs ꝓpt̃ quẽ cuſtodiẽdū ſta-
ret. q̃ oẽs vnanimit̃ ſe pſequẽtes cernẽt. Et
ſepe agit̃ in aĩo pfectoꝝ. qd̕ ſilẽcõ p̃tereũdū
nõ eſt. Quia cū laborẽ ſuū ſine fructu eſſe ɔſi
derãt in locū aliū ad laborẽ cū fructu migrãt

Unde egregiꝰ p̄dicator q̄ diſſolui cupit· et cū
xp̄o eſſe. cui viuĕ criſtus eſt ⁊ mori lucrū· qui
certamīa paſſionū nō ſolū ipſe appeciit· ſꝫ ad
tolerād̄a hec ⁊ alios accēdit. damaſci pſecuci
onē paſſus vt potuiſſet euadere muꝝ. funem
ſportāqꝫ queſiuit· ſeqꝫ latēter deponi voluit.
Nunq̄d nā paulū mortē dicimꝰ timuiſſe· q̄m
ſe ipſe ꝓ ihesu amore teſtatur appetere. Sed
cū in eodē loco minorē ſibi fructū adeſſe ꝯſpi-
ceret· ⁊ grauē laborē. ad laborē ſe alibi cū fruc
tu ſeruauit· Fortis etenim p̄liator dei dum te
neri intra clauſtra noluit certaminis campū
queſiuit. Unde iſdem q̄ꝫ venerabil' benedictꝰ
ſi libent̄ audis citius cognoſcis qꝛ viuos ipē
indociles deſeruit. quātos in locis aliis ab aī
me morte ſuſcitauit· ¶ Pe· Ita eſſe
vt doces ⁊ manifeſta ratio· et ꝓbatū ꝯgruū-
qꝫ teſtimoniū declarat ſed queſo vt de vita tā
ti patris ad narracōis ordinē redeas ¶ Gre·
Cum ſanctus vir diu in eadem ſolitudīe vir-
tutibus ſignisqꝫ ſuccreſceret: multi ab eo in
loco eodē ad ōnipotentis dei ſunt ſeruiciū cō-
gregati ita vt illic duodecim mōſteria cū ōni
potentis ihesu criſti dn̄i opitulacōne ꝯſtru-
eret· in q̄bus ſtatutis patribꝰ duodenos mo
nachos deputauit: paucos vero ſecū retinuit
quos adhuc in ſua preſentia aptius erudiri

iudicauit. Cepere etiã tunc ad eum romane
vrb nobiles ꝛ religioſi ↄcurrere·ſuoſqꝫ ei fili
os oīpotēti dn̄o nutriēdos dar̄·Tūc qꝫ bone
ſpei ſuos ſoboles euicius mauꝝ·teraull? vero
patricı̄? placidū·tradidit·E q̄bus maur? iu-
nior cum bonis pollēt moribꝰ magiſtri adiu
tor cepit eſſe: placidus vero puerilis adhuc
indolis annos gerebat·

Capitulū quartū·

In vno aūt ex eiſdē mōſterijs q̄ cir-
cūquaqꝫ ↄſtruxeāt·q̄dā mōchus eāt
q̄ ad oracōez ſtare nō poteāt Sed mox vt ſe
frēs ad ſtudiū oracōnis īclinaſſent.ipſe egre
diebatur foras et mente vaga trena aliq̄ et
trāſitoria agebat·Cūqꝫ ab abbate ſuo ſepi?
fuiſſet āmonitus: ad viꝝ dei ductus eſt. Qui
ipſe qꝫ eius ſtulticiā vehement increpauit·ꝛ
ad mōſteriū reūſus vix duobꝰ diebꝰ viri dei
admonicōem tenuit. Nā die tercio ad vſum
ꝓpriū reuerſus vagari tempore oracōis ce-
pit· Qđ cū ſeruo dei ab eodē monaſterij prē
quē ↄſtituerat nūciatū fuiſſet·dixit·Ego venio
eūqꝫ ꝑ me emēdo·Cūqꝫ vir dei veniſſet in eo-
dem mōſterio.et cōſtituta hora expleta pſal-
modia.ſeſe frēs in oracōnē dediſſent·aſpexit
ꝙ eūdem mōchū.q̄ manere in oracōne nō po
terat·q̄dam niger puerulus per veſtimenti·

fimbriam foras trahebat· Tūc eidem patri
mōſterij pompeiano noīe: ⁊ mauro dei famu
lo ſecreto dixit. Nunq̄d non aſpicitis. q̄s eſt
qui iſtū monachū foras trahit. Qui reſpon
dentes dixerūt· Nō· Quibus ait. Oremꝰ ut
vos etiā videatis quē iſte mōchus ſeq̄tur· Cū
qꝫ per biduū eſſet oratū· maurus monachꝰ
vidit· pōpeianꝰ aūt eiuſdē mōſterij pater vi
dere nō potuit· Die igitur altera expleta orō
ne. vir dei oratoriū egreſſus ſtantē foris mo
nachū reperit. quē ꝑ cecitate cordis ſui paſſ
ſit· Qui ex illo die nihil pſuaſionis vlterius
a nigro iam puerulo ptulit. ſ ad oracōis ſtu
diū īmobilis pmanſit· Sicqꝫ antiquꝰ hoſtis
dn̄ari nō auſus eſt in eiꝰ cogitacōne· ac ſi ipē
paſſus fuiſſꝫ ex verbē. ¶ Capi quintū.

Ex hijs autē mōſterijs que in eodē loco
cōſtruxeāt t̄ a ſurſū in rupibꝰ montis
erāt. ⁊ valde erat frībus laborioſū ſemp ad la
cū deſcēdē. vt aquā hauriē debuiſſent· Maxi
me qz ex deuexo montis latere eāt g̃ue deſcē
dentibus in timore periculū Tūc collecti fra-
tres ex eiſdē tribꝰ mōſterijs ad dī famulū be
nedictū venerīt dicētes· Laborioſū nob ē ꝓpt
aquam q̄tidie vſꝫ ad lacū deſcēdere. et idcirco
neceſſe eſt ex eodem loco monaſteria mutari·
Quos blande ꝯſolatus dimiſit et nocte eadē

cū puo puerulo noīe placido cuiꝰ ſupius me
moriā feci. eiuſdē mōtis rupē aſcēdit ibiqz di
uciꝰ orauit· ⁊ oracōe ꝯpleta tres petrās ī loco
eodē ꝓ ſigno cōpoſuit: atz ad ſuū cūctis illic
neſcientibꝫ mōſteriū redijt· Cūqz die alio ad
eū ꝓ necītate aque p̄dicti frēs rediſſent dixit
Ite ⁊ rupē illā in q̄ tres ſup inuicē poſitas pe
tras īuenietis ī modico cauate valet enī oīpo
tēs deus etiā ī illo mōtis cacumīe aquā ꝓdu-
cere· ut vob̄ laborē tāti itineris dignet᷑ aufer
re· Qui eūtes rupē mōtis quā bn̄dictꝰ p̄dix
erat iā ſudantē inuenerūt· Cūqz in ea cōcauū
locū feciſſent ſtatī aq̄ repletꝰ ē· Que tā ſuffici
enť emanauit. vt nūc vſqz vbertī diffluat· atz
ab illo mōtis cacumīe vſqz ad īferiora diriuet᷑.

Capitulū. vi·

Alioq̊z tpe gottꝰ q̄dā paup ſpū ad cō
uerſionē venit quē vir dei bn̄dictꝰ libē
tiſſime ſuſcepit· Quadā vero die ei dari ferra-
mentū iuſſit· qđ a falcis ſimilitudīe falcaſtrū
vocat᷑ vt de loco q̊dam vepres abſciderꝫ q̄te-
nꝰ illic fieri ortus deberꝫ· Locus aūt ipſe quē
mūdādum gottus ſuſceperat· ſup ipſam laci
ripā iacebat· Cūqz gottus iſdem denſitatē ve
prium tocius virtutis annīſu ſucciderꝫ· ferrū
de manubrio proſiliens in lacum cecidit· vbi
ſcilicet tanta erat aquarū ꝓfunditas· vt ſpes

reqrendi ferramenti nulla iam eſſz. Itaqz fer
ro pdito. tremebūd⁹ ad mauꝝ mōchū cucur
rit gottus damnū qđ fecerat nūtiauit et rea-
tus ſui egit penitētiā. Qđ maur⁹ qz mōch⁹.
mox benedicto dei famulo curauit īdicare Vir
igr dñi benedict⁹ hec audiens acceſſit ad lo-
cum tulit de manu gotti manubriū ⁊ miſit in
lacū. ⁊ mox ferꝝ de pfūdo rediit atqz i manu
briū ītrauit Qui ſtatim ferramētū gotto red-
didit dicens. Ecce labora. ⁊ noli cōtriſtari.

¶ Capitulū. vij.

Quadā vero die dū iſdē venerabilis bn-
dict⁹ in cella ꝯſiſterz. pdictus placid⁹
puer ſancti viri mōchus. ad hauriendā de la
cu aquā incaute egreſſus eſt. Qui vas qđ te
nuerat. in aquā incaute ſbmittēs. ipē quoqz
cadendo ſecut⁹ eſt. Quē mox vnda rapuit. et
pene i vnius ſagitte curſu a terra introrſus
traxit. vir aūt dei intra cellā poſitus hoc ꝓti-
nus agnouit. et mauꝝ feſtine vocauit dicēs.
Frater maure curre qr puer ille q̄ ad haurie
dā aquā preꝑerat in lacū cecidit iāqz eum lō-
gius vnda trahit Res mira. et poſt petrum
apſm iuſitata. Benedictione etenim poſtula-
ta. atqz pcepta. ad patris ſui imperiū. conci-
tus perexit maur⁹. atz vſqz ad eū locū q̄ ab un
da ducebat puer. p trā ſe ire exiſtimās. ſup

aquā cucurrit: eūq3 p capillos tenuit rapido
q̊3 curſu rediijt Qui mox vt terrā tetigit ad ſe
reu̇ſus poſt tergū reſpexit· et q2 ſup aq̄s cu-
curriſſ3 agnouit: ⁊ qd̄ p̄ſumē nō potuiſſ3 vt fi
eret· miātus extremuit factū. reu̇ſus ad prēz
rem geſtā ṫtulit· Vir aūt veneābil' bn̄dictus
hoc nō ſuis meritis· ſ3 obediētie illi⁹ deputare
cepit· At ɔtra maur⁹ ꝑ ſolo eius īperio fac-
tū dicebat: ſeq3 ɔſciū in illa v̇tute nō eſſe· q̄m
neſciēs fecíſſ3· S3 in hac huilitatis mutue aīca
cōtencōne· acceſſit arbit' puer q̄ ereptus eſt·
Nam dicebat· Ego cū ex aq̄ traherer· ſup ca
put meū abbati⁹ mei melotē videbā. at3 ipſū
me ex aq̄s educē ɔſiderabā ¶ Pe. Magna
ſūt valde q̄ narras ⁊ ad multoꝝ edificacōem
profutura: ego autē boni viri miracula. quo
plus bibo plus ſicio· ¶ Gre·

¶ Capitulū octauū·

Cvm iā in loco eodē ī amoē dī dn̄i ih̄u
xp̄i longe lateq3 ferueſcerēt· ſecularē
vitā multi ṫlinq̄rēt ⁊ ſb̄ leui redēptoris iugo
cordis ceruicē edomarēt: ſic mos p̄uoꝝ ē in-
uidē alijs v̇tutis bonū· qd̄ ipſi hēre nō appe-
tūt. vicīe ecc̄ie· p̄ſbit' florēti⁹ noīe· hui⁹ nr̄i ſb̄
diacoī florēti au⁹ āntiq̄ hoſtis malicia perculſus
ſcī viri ſtudijs cepit emulari· ei⁹ q̊3 ɔu̇ſationi
derogare: q̊ſq3 etiā poſſet ab illius viſitacōe

compeſcē· Tūqꝫ iam ſe ꝯſpicēt ei⁹ ꝓuectibus
obuiaē nō poſſe ⁊ ꝯuerſacōis illius opionē
creſcere atqꝫ multos ad ſtatū vite melioris·
ipō quoqꝫ opionis eius p̄conio īdefinēter vo
cari· inuidie facibꝰ magis magiſqꝫ ſuccenſus
deterior fiebat: qꝛ ꝯuerſacōis illius hēre ap
petebat laudē ſꝫ habere laudabilē vitā nole-
bat· Qui eiuſdē īuidie tenebris cecat⁹ ad hꝫ
vſqꝫ pductus eſt: vt ſeruo oīpotentis dn̄i in
fectū veneno panē· quaſi ꝑ benedictione trāſ
mittēt Quē vir dei cū grārū actōe ſuſcepit: ſꝫ
eum q̄ peſtis lateret in pane· non latuit· Ad
horā vero refectioīs illius ex vicina ſilua cor
u⁹ venire ꝯſueueāt ⁊ panē de manu eius acci
pere Qui cū moē ſolito veniſſet panē quē pſ
biter trāſmiſerat vir dei āte coruū ꝓiecit: eiqꝫ
p̄cepit dicēs In noīe iheſu xp̄i dn̄i tolle hūc
panē· ⁊ tali eū in loco ꝓice. vbi a nullo hoīm
poſſit inueniri· Tūc coru⁹ apto ore expanſ
alis. circa eūdem panem cepit diſcurrere atꝫ
crocitare: ac ſi apte diceret· ⁊ obediē ſe velle· ⁊
tamē iuſſa implere nō poſſe. Cui vir dei iterꝝ
atqꝫ iterꝝ p̄cipiebat dicens. Leua· leua ſecur⁹
atqꝫ ibi ꝓice. vbi inueīri nō poſſit. Quē diu
demorat⁹ quādoqꝫ coru⁹ momordit: leuauit
⁊ receſſit· Poſt triū horaꝝ ſpaciū abiecto pa
ne rediijt· ⁊ de manu hoīis dei. annonā quā

cõſueueát·accepit· Veneábilis aũt pat·ↄtra
vitã ſuã marceſcere ſacẻdotis aĩm videns.illi
magis ꝙ̃ ſibi doluit. Sz p̃dictus florẽtius qꝛ
magiſtri corpus necaẻ nõ potuit:ſe ad extin-
guẽdas animas diſcipuloꝝ accẽdit. ita vt in
orto celle cui benedict⁹ inerat añ eorũ oculos
nudas ſeptẽ puellas mitteret. q̄ corã eis ſibi
inuicẽ man⁹ tenerẽt·ꝛ diuti⁹ luderẽt.ut illoꝝ
mẽtes ad puerſitatẽ libidĩs inflãmarẽt· Qd
ſcĩs vir de cella ↄſpitiẽs.lapſũqz adhuc tene
rioribꝫ diſcipulꝰ ptimeſcens.idqz ꝑ ſua ſolius
fieri pſecucõe ptractãs:inuidie locũ dedit atz
oratoria cũcta que ↄſtruxerat·ſub ſtatutis p̃
poſitis adiũctis fratribꝫ ordinauit.ꝛ paucis
ſecũ mõchis ablatis habitacõez mutauit loci
Moxqz ut vir dei.ei⁹ odia huilit̃ decliauit·ħ
hũc oĩpotẽs deus terribilit̃ pcuſſit Nã cũ p̃
dict⁹ p̃ſbit̃ ſtãs in ſolario·bñdictũ diſceſſiſſe
cognoſcerz ꝛ exultaẻt.pdurãte ĩmobiliter to
ta dom⁹ fabrica·hoc ipſũ in q̊ ſtabat ſolariũ
cecidit·ꝛ bñdicti hoſtem ↄterẽs extixit· Qd
viri dei diſcipulus maurus noĩe. ſtatim vene
rabili patri benedicto·qui adhuc a loco eodẽ
vix decem milibus ab erat·eſtimauit eſſe nũ-
tiãdum dicens· Reuertere qꝛ preſbiter qui
te pſequebatur extintus eſt· Qd vir dei audi
ens benedict⁹.ſeſe ingrauibꝫ lamentis dedit.

vel qꝛ inimic⁹ occubuit· vel qꝛ de inimici mor‑
te diſcipul⁹ exultauit. Qua de re factū eſt. ut
eidē q̊ꝫ diſcipulo peītentiā īdiceret· q̄ mādās
talia gaudē de īimici īteritu p̄ſūpſiſſꝫ· ¶ Pe·
Mira ſūt valde ⁊ multū ſtupēda q̄ dicis· Nā
in aq̄ ex petra ꝓducta moyſem· in ferro vero
qđ ex ꝓfūdo aq̄ rediit heliſeū. ī aq̄ itinē petꝝ
in corui obediētia heliā· ī luctu aūt mortis ini‑
mici· dauid video· et vt ꝑpendo vir iſte ſpū
iuſtoꝝ oīm plen⁹ fuit. ¶ Gre· Vir dn̄i bene‑
dict⁹ petre vnius ſpūm habuit· q̄ per ꝯceſſe
redēpcōis grām electorū corda oīm īpleuit.
De q̊ iohānes dicit· Erāt lux vera q̄ illuminat
oēm hoīeꝫ veientē in hūc mūdū· Et de q̊ rur‑
ſum ſcriptū eſt. Et de plenitudīe ei⁹ nos oēs
accepim⁹· Nā ſcī dei hoīnes potuerūt a dn̄o
v̓tutes habere· nō etiā aliis tradere· Ille aūt
ſigna virtutis ſbditis dedit: q̄ ſe daturꝫ ſignū
ione ꝓmiſit inimicis vt corā ſupb̓ mori dig‑
naētur corā huīlibus reſurgere: q̄tenus ⁊ illi
viderēt qđ ꝯtemnerēt. ⁊ iſti quod venerātes
amaē debuiſſent· Ex quo miſteio actū eſt: vt
dum ſupbi aſpiciunt deſpectū mortis huīles
ꝯtra mortē acciperēt gloriā poteſtatis· ¶ Pe·
¶ Queſo te poſt hec ad q̄ loca vir ſcūs migr̄‑
uerit: vel ſi aliquas in eis virtutes oſtenderit
innoteſce· ¶ Gre· Sanctus vir ad alia

demigrans locū non hoſtē mutauit· Nā tāto
poſt grauiora p̄lia ptulit: quāto ↄtra ſe apte
pugnātem ipſū magiſtꝝ malicie īuenit. Caſ
trum nāqꝫ qđ caſſinū dicitur· in excelſi mōtis
latere ſitū eſt· Qui videlicet mons diſtēſo ſi
nu hoc idē caſtrū recipit: ſ; p tria milia in al-
tum ſe ſubrigēs velud ad aera cacumē tendit
vbi vetuſtiſſimū fanū fuit· in q̊ ex antiquorū
more gentiliū· a ſtulto ruſticorū pplo apollo
colebatur. Circūquaqꝫ etiā in cultu demonū
luci ſuccreuerāt. in q̄bus adhuc eodē tpe infi
deliū in ſana multitudo ſacrificijs ſacrilegis
inſudabat. Ibi itaqꝫ vir dei pueniēs cōtriuit
ydolū ſubuertit arā: ſuccidit lucos: atꝫ ī ipſo
tēplo apollinis oraculū bti martini cōſtituit·
Vbi vero ara eiuſdē apollis fuit oraculū ſāc
ti ↄſtruxit iohānis· ⁊ ↄmorātem circū̄qꝫ mul
titudinē p̄dicacōe ↄtinua ad fidem vocabat·
Sꝫ hec ātiquꝰ hoſtis tacite nō ferēs· nō occul
te vel pſomniū. ſ; apta viſione eiuſdē pr̄is ſe
oculis īgerebat· ⁊ magnis clamoribꝫ vi ſe p
peti ↄq̄rebatur· ita vt vocē illiꝰ etiā frēs audi
rēt quāuis imaginē minime cernerēt· vt enī diſ
cipulis ſuis venerabil' pr̄ dicebat corporalibꝫ
eiꝰ ocul. iſdē ātiquꝰ hoſtis teterimꝰ et ſuccēſuꝰ
apparebat. q̊ in eū ore oculiſqꝫ flāmātibꝫ ſeui
re videbat. Iā vero q̄ diceret audiebāt om̄s.

Prius enī hūc vocabat ex noīe· Cui aū vir di
mime reſpōdēt· ad eius mox ↄtumelias erū
pebat· Nā cū clamarz dicēs bñdicte bñdicte
ꝛ eū ſibi nullomō reſpōdē ↄſpicerz. ꝑtin⁹ ad
iungebat. Maledicte ꝛ nō bñdicte. q̄d mecū
habes· q̄d me pſeq̄ris? Sz iā nūc exſpectāda
ſūt ↄtra dei famulū antiq̄ hoſtis noua certa-
mīa. cui pugnas q̄dem volēs intulit· ſʒ occaſi-
ones victorie miſtrauit inuitus.

Capitulū.ix·

Quadā die dū frēs hītacula eiuſdē cel
le ↄſtruerēt lapis in medio iacebat·
quē in edificiū leuaē decreuerīt· Cūqz eū duo
vel tres mouē nō poſſent. plures adiūcti ſūt·
ſʒ ita īmobilis māſit ac ſi radicit⁹ in t̄ra tenēt
vt palā daret intelligi· ꝙ ſup eū ip̄e p ſe āti-
qu⁹ hoſtis ſederz: quē tātoꝝ viroꝝ man⁹ mo
uē nō poſſent Difficultate ig̃ facta ad virū
dei miſſū eſt· ut venirz ↄcit⁹ orādo hoſtē repel
lerz· ut lapidē leuaē potuiſſent Qui mox veit
orōez faciēs bñdictōez dedit et tāta lapis cele
ritate leuat⁹ ē. ac ſi pri⁹ nullū pōd⁹ habuiſſʒ.

capitulū·x·

Tunc in ↄſpectu viri dei placuit· vt in
loco eodem terram foderent· Quam
dum fodiendo altius penetrarēt· ereum illic
ydolum fratres inuenerūt· Quo ad horam

caſu in coq̄nam ꝓiecto· exire ignis repēte vi
ſus eſt atꝫ in cūctoꝝ mōchoꝝ ocul'· qꝛ oē eiuſ
dē coq̄ne edificiū ꝯſumētur oſ̄dit. Cūqꝫ iactā
do aquā ⁊ ignē q̄ſi extinguendo ꝑſtreperēt·
pulſatus ab eodē tumultu vir dn̄i aduenit· q̄
eundē ignē in oculis fratrū eſſe in ſuis vero
nō eſſe ꝯſiderās· caput ꝓtin⁹ in oracōm flexit
⁊ eos q̄s fantaſtico reperit igne deludi reuo
cauit frēs ad oculos ſuos: ut ⁊ ſanū illd̄ coq̄
ne edificiū aſſiſtere cernerēt. ⁊ flāmas q̄s āti
qu⁹ hoſtis finxerat nō viderēt· Ca.xi·

Rurſū dū frēs parietē· qꝛ res ita exige-
bat paulo alci⁹ edificarēt· vir dei ī ora
cōis ſtudio intra cellule ſue clauſtra moāba
tur· Cui antiqu⁹ hoſtis inſultās apparuit· et
qꝛ ad laborantes frēs ꝑgeret indicauit· Qd̄
vir dn̄i ꝑ nūciū celerrie frībus indicauit di-
cens Fratres caute vos agite· qꝛ ad vos hac
hora malign⁹ ſpūs venit· Is q̄ mādatū detu-
lit· vix verba ꝯpleuerat· ⁊ malignus ſpiritus
eundē parietē q̄ edificabat᷑. euertit: atꝫ vnū
ꝓuulū mōchū cuiuſdā curial' filiū opprimēs
ruina ꝯtriuit ꝯtriſtati ōnes ac vehemēter af
flicti: nō dāno parietis ſed cōtricōe frīs. Qd̄
venerabili patri benedicto ſtuduerūt celerit
cū g̃ui luctu nūtiaē. Tūc iſdē pater ad ſe di-
laceratum pueꝝ deferri iubet. Quē portare

non niſi in ſago potuerūt: qꝛ ꝯlapſi ſaxa pie
tis· eiꝰ nō ſolū mēbra ſ; etiā oſſa ꝯtriuerāt· cūq;
vir dei p̄cepit ſtati in cella ſua ī pſyachio qđ
vulgo matta dꝛ q̄ orare ꝯſueueát ꝓici dimiſ
ſiſq; foras frīb⁹ cellā clauſit. q̄ orōni īſtātiꝰ q̄
ſolebat īcubuit mirá res Hora eadē hūc īcolu
mē atq; vt priꝰ valētem ad eundē iteꝝ laborē
miſit· ut ipſe q̄q; pietē cū frīb⁹ pficeret· de cuiꝰ
ſe interitu ātiquꝰ hoſtis bn̄dicto inſultare cre-
didiſſ;· Cepit vero int̄ iſta v̄ dei etiā ꝓphecie
ſpū pollē vētura p̄dicē p̄ſentib⁹ abſentia nūti
are·

capitulū duodecimū

Mos etenī celle fuit: ut q̄ciens ad reſpō
ſum aliq̄t egrederētur frēs. cibū potū
q; extra cellā mīme ſumerēt· Cūq; hoc de vſu
regule ſollicite ſeruaret· quadā die ad reſpō-
ſū frēs egreſſi ſūt in q̄ tardiori ꝯpulſi ſūt ho-
ra demorari· q̄ mané iuxta religioſam feminā
nouerāt. Cuiꝰ ingreſſi hītaculū ſūpſerūt cibū
Cūq; iā tardius ad cellā rediſſent: bn̄dictōez
patris ex more pecierūt Quos ille ꝓtinus p
cunctatus eſt dicēs· Vbi comediſtis? Qui rn̄
derūt dicētes· Nuſquā· Quib⁹ ille ait· Qua
re ita mētimini· Nunq̄d illiꝰ talis femie habi
taculū non intraſtis? Nūquid hos atq; illos
cibos non accepiſtis? Nunquid tot calices
non bibiſtis? Cumq; eis venerabilis pater

et hoſpitiū mulieris ⁊ genea̍ cibor ⁊ munerꝝ potionū diceret: recognoſcētes cūcta q̄ egerāt· ad eius pedes tremefacti ceciderūt: ſe deliq̄ſſe ꝯfeſſi ſūt. Ipſe aūt ꝓtinꝰ culpe pepcit: ppendēs qꝑ in eiꝰ abſentia vltra nō faceret: quē p̄ſentē ſibi eſſe in ſpū ſciret.

Ca. xiiij.

Erat q̊ꝫ valētiniani eiꝰ mōchi cuius ſup ius memoriā feci: vir erat laycus ſꝫ religioſus. Qui vt ſerui dei orōem percipet et germanū frēm videret: ānis ſingulis de loco ſuo ad cellā ieiunꝰ venire ꝯſueuea̍t quadā igr̄ die dum iter ad mōſteriū faceret· ſeſe illi alt̄ viator adiūxit: Qui ſumēdos in itinē portabat cibos· Cūqꝫ iam hora tardior excreuiſſꝫ dixit· Veni frat̄ ſumamꝰ cibū ne laſſemur ī via. Cui ille reſpōdit dicēs· Abſit frat̄. Nō facio· qr ad venerabilē patrē bn̄dictū ieiunꝰ ſp venire ꝯſueui· Quo reſponſo p̄cepto· ad horam ꝯuiator cōticuit· Sed cū poſt hec aliq̄ntulum itineris ſpaciū egiſſent rurſus āmouit vt māducarēt Cōſentire noluit· q̄ ieiunꝰ puenire decreuerat· Tacuit q̄dem qui ad māducandū īuitauea̍t ⁊ cū eo ieiunꝰ adhuc pgere ad modicū cōſenſit. Cūqꝫ ⁊ iter lōgiꝰ agerēt et tardior hora fatigaret ābulantes inuenerunt in itinere pratum et fontem· ⁊ queqꝫ poterāt ad r̄ficiendū corpus delectabilia videri

Tūc ꝯuiator ait· Ecce aqua·ecce partū·ecce amen⁹ locus: in q̄ possum⁹ refici ꝛ paꝝ q̄esce re: vt valeam⁹ iter noſtꝝ poſtmodū incolumes explē. Cū igit̄ ꝛ verba auribꝫ ꝛ loca oculis blandirētur. ac tertia āmoniciōe ꝑsuaſus ꝯſenſit ꝛ comedit· Veſpertina vero hora puenit·ad cellā. Preſentatus autē venerabili bn̄dicto patri: ſibi oracōez peciit· Sꝫ mox ei vir ſcūs hoc qđ in via egerat īproperauit dicēs. Quid eſt·frat̄. Malign⁹ hoſtis q̄ tibi p ꝯuiatorē tuū locutus eſt·ſemel tibi ꝑſuadere nō potuit·ſecūdo nō potuit · ad terciū ꝑſuaſit et te ad hoc qđ voluit ſupauit Tunc ille reatū infirme ſue mētis agnoſcēs eius pedibꝫ ꝓuolutus tāto magis cepit culpā deflere ꝛ erubeſcere. q̄nto ſe cognouit etiā abſentē in bn̄dicti patris oculis deliq̄ſſe· ¶ Pe· Ego ſancti viri p̄cordiis heliſei ſpiritū video ineſſe. qui Abſente diſcipulo p̄ſens fuit· ¶ Gre.

¶ capitulū·xiiij.

Oportet petre ut īterim ſileas q̄tenus adhuc maiora cognoſcas· Gottorū nāqꝫ tēpore cum rex eoꝝ totila ſanctū viꝝ ꝓphetie ſpūm audiſſꝫ hēre ad eius mōſteriū ꝑgens paulo longi⁹ ſubſtitit· eiqꝫ ſe ventuꝝ eē nūtiauit. Cui dū ꝓtinus mādatū de mōſteio fuiſſet vt veniret ipſe ſicut ꝑfide mentis fuit·

an vir dei ꝓphecie ſpūm hēret exploáre co-
nat⁹ eſt. Quidā vero ei⁹ ſpatari⁹ riggo dice-
bat᷑. cui calciamēta ſua p̄buit eūqȝ īdui r̄gali
bus veſtib⁹ fecit· quē q̄ſi in pſona ſua pgere
ad dei hoīeȝ p̄cepit. in cui⁹ obſeq̄o duos q̄ ſi
bi p̄ceteis adherere ꝯſueuerāt comites miſit
ſcȝ vulruodeich ꝛ blidin ut an̄ ſui dei oculoꝝ
ipſū eſſe regē totilā ſimulātes ei⁹ lateri obā-
bularēt Cui alioq̄ȝ obſeq̄a atȝ ſpatarios p̄bu
it· ut tam ex eiſdē obſequijs q̄ꝫ et purpureis
veſtib⁹ rex eſſe putaretur· Cūqȝ ijſdē riggo de
corat⁹ veſtib⁹ obſequētū frequētia comitatuꝝ
mōſteriū fuiſſꝫ īgreſſus· vir dī emin⁹ ſedebat
Quē venientē ꝯſpitiēs. cū iā ab eo audiri po
tuiſſet clamauit dicēs Pone fili pone: hoc qđ
portas nō eſt tuū. Qui riggo ꝓtinus in terrā
cecidit et qꝛ tāto viro illudē p̄ſūpſiſſet expa-
uit Omneſqȝ q̄ cū eo ad dei hominē veniebāt
terre ꝯſternati ſunt · Surgentes autē ad eū
ꝓpinquare minime p̄ſumpſerūt: ſed ad ſuū
regem reuerſi nuntiauerūt trepidi in quāta
velocitate dep̄henſi fuerāt· Tunc p ſe iſdē to
tila ad dei hoīnem acceſſit· quē cum longe ſe-
dentem cerneret non auſus accedere· ſeſe ter
ram dedit· Cui dum vir dei bis terqȝ diceret.
ſurge: ſed ipſe ante eum de terra erigi nō au-
deret · benedict⁹ iheſu criſti domini famulus

ꝑ ſemetipſū dignatus acceḋe eſt ad regem ꝓ
ſtratū: quē de t̉ra eleuauit. de ſuis actibꝫ incre
pauit atꝫ in paucis ſmonibꝫ cūcta q̄ illi erāt
ventuā ꝑnūtiauit dicēs Multa mala facis ⁊
multa feciſti: iā aliqn̄ ab iniq̄tate cōpeſce Et
q̄dam romā ingreſſurꝰ es mare t̉ñſiturꝰ nouē
ānis regnaturꝰ· decimo morieris· Quibꝫ au
ditis rex vehemēter t̉ritus. oracōne petita re-
ceſſit· atꝫ ex illo iā tp̄e minꝰ crudelis fuit· Cū
non multo poſt romā adijt: ad ſiciliā prexit.
Anno aūt regni ſui decimo oīpotentis dei iu
dicio regnū cū vita ꝑdidit Preterea ātiſtes
canoſine ecc̄ie ad eundē dn̄i famulū venire cō-
ſueuerat quē vir dei ꝓ vite ſue merito valde
diligebat· Is itaqꝫ dū cū illo de īgreſſu regis
totile ⁊ romane vrb̄ ꝑdicōe colloquiū hēret
dixit· Per hūc regē ciuitates iſta deſtruetur ut
iam āplius nō inhabitet̉. Cui vir dn̄i rn̄dit·
Roma agentibꝫ nō exterminabit̉. ſꝫ tēpeſta
tibꝫ coruſcis ⁊ turbinibꝫ ac t̉re motu fatiga-
ta· marceſcet in ſemetipſa· Cuiꝰ ꝓphecie miſ
teria nob̄ iā facta ſūt luce clariora: q̄ in hac
vrbe diſſoluta menia euſaꝝ domos. deſtructas
ecc̄ias turbine cerminꝰ· eiuſqꝫ edifitia longe ſe
nio laſſata qꝛ ruinis crebreſcētibꝫ ꝓſternan
tur vidimꝰ· Quāuis hoc hōratus eiꝰ diſcipu
lus cuiꝰ mihi relacōe cōpertū eſt· nequaq̄ʒ ex

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ore illius audiſſe ſe ꝓhibet· ꝫ qꝛ hoc dixerit
dictum ſibi a fratribꝰ fuiſſe teſtatur·

¶ capitulū decimūqn̄tum

Eodem q̄ꝫ tp̄e q̄dam aq̄nenſ eccl̄e cle
ricus a demōīo vexabat᷑: q̄ a venerābi
li viro ꝯſtātino eccl̄e eiuſdē antiſtite p multa
fuerat martirū loca trāſmiſſus ut ſanari potu-
iſſꝫ· Sꝫ ſancti dei mārtires noluerūt ei ſanitatis
donū tribuē ut quāta eſſꝫ ī bn̄dicto grā demō
ſtrarēt· ductꝰ itaqꝫ eſt ad oīpotētis dei famu
lū bn̄dictū· q̄ ihesu xp̄o dn̄o p̄ces fūdens āti-
quū hoſtē de obſeſſo hoīe ꝓtinꝰ expulit· cui
ſanato p̄cepit dicēs. Vade ⁊ pꝰ hec carnē nō
comedas· Ad ſacꝝ vero ordinē nunquā acce
dē p̄ſumas Quacūqꝫ aūt die ſacꝝ ordinē te
merarie p̄ſūpſeris ſtati iure dyaboli iterū mā
cipatis Diſceſſit igit᷑ clericus ſanꝰ: ⁊ ſicut tre-
re ſolet aīm pena recēs Ea que vir dei p̄cepe
rat iterim cuſtodiuit· cū vero pꝰ annos mul-
tos· oms p̄ores illiꝰ de hac luce migraſſent· ⁊
miores ſuoꝝ ſibimet ſuppoi in ſacris ordibꝰ
cernēt. verba viri dei q̄ſi ex longo tp̄e oblitꝰ
pꝰ poſuit· atqꝫ ad ſacꝝ ordinē acceſſit Quē
mox is q̄ reliq̄rat diabolꝰ tenuit eūqꝫ vexare
q̄uſqꝫ aīaꝫ eiꝰ excuterꝫ nō ceſſauit ¶ Pe· Iſte
v̄ dei d̄nitatis vt video etiā ſecreta penetrauit
q̄ pſpexit hūc clericū idcirco diabolo traditū

ne ad ſacrū ordinē accedē auderet. ¶ Gre.
Quaē d'initatis ſecreta nō noſſet. q̄ d'initatis
p̄cepta ſuaret cū ſcriptū ſit. q̄ adherꝫ dn̄o v
nus ſpūs eſt cū eo. ¶ Pe. Si vnus ſit
cū dn̄o ſpiritus q̄ dn̄o adherꝫ. qd̄ eſt ꝙ iterū
iſdem egregius p̄dicator dicit Quis nouit
ſenſū domini. aut q̄s cōſiliari⁹ eius fuit? Val
de enim eſſe incōueniēs videtur. eius ſenſū cū
quo vnū factus fuerit ignorare. ¶ Gre.
Sancti viri inq̄tū cum deo vnū ſunt ſenſū dn̄i
non ignorant. Nam iſdem quoqꝫ apoſtolus
dicit. Quis enim ſcit hominū que ſunt homi
nis. niſi ſpūs hominis q̄ in ipſo eſt? Ita et q̄
dei ſūt. nemo cognouit. niſi ſpiritus dei. Qui
vt ſe oſtenderet noſſe que dei ſunt. adiunxit.
Nos autem non ſpiritū huius mundi accē-
pimus. ſꝫ ſpiritū q̄ ex deo eſt. Hinc iterꝫ dicit.
ꝙ oculus non vidit. nec auris audiuit. nec in
cor hominis aſcendit que p̄parauit. deus di
ligentibus ſe: nobꝫ autē reuelauit per ſpiritū
ſuum. ¶ Pe. Si ergo eidem
apoſtolo ea que dei ſunt. per dei ſpiritum fu
erant reuelata. quomodo ſuper hoc qd̄ ꝓpo
ſui premiſit dicēs. O altitudo diuitiarum ſa
pientie ⁊ ſcientie dei. ꝙ̄ incōp̄henſibilia ſūt
iudicia eius. et inueſtigabiles vie eius. ¶ Sꝫ
rurſum in̄ hec dicenti. alia ſuboritur queſtio.

Nā dauid ꝓpheta dn̄o loq̄tur dicēs In la-
bijs meis ꝓnūtiaui oīa iudicia oris tui· Et cū
minꝰ ſit noſſe q̄ etiā ꝓnūtiare. q̄d eſt ꝙ pau
lus incōprehēſibilia eſſe dei iuditia aſſeit. da
uid autē hec ſe oīa nō ſolū noſſe· ſ; etiā in la-
bijs ꝓnūtiaſſe teſtat᷑· ¶ Gre. Ad vtraqꝫ
hec tibi ſupiꝰ ſub breuitate rn̄di dicens Qꝛ
ſancti viri inq̄tū cū dn̄o vnum ſūt· ſenſū dn̄i
non ignorāt· Omēs eni q̄ deuote dn̄m ſequū
tur. etiā deuocōe cū deo ſunt· et adhuc carnis
corruptibilꝭ pondē g̃uati cū deo nō ſūt· Occul
ta itaqꝫ dei iuditia inq̄tū ꝯiūcti ſūt deo ſciunt
inq̄tū diſiuncti ſūt neſciūt· qꝛ eni ſecreta eius
adhuc ꝑfecte non penetrāt· incōprehēſibilia
eiꝰ iuditia eē teſtātur. qꝛ vero ei mēte inherēt
atqꝫ inherēdo vel ſacre ſcripturē eloquijs· vel
occultis reuelacōibꝰ inq̄ntū accipiūt agnoſcūt
hec ⁊ norūt ⁊ ꝓnuntiāt· Iuditia igitur q̄ deꝰ
tacet neſciūt: q̄ deus loq̄tur ſciūt. Unde ⁊ da-
uid ꝓpheta cū dixiſſ; in labijs meis ꝓnunci
aui omīa iudicia: ꝓtinꝰ addidit· oris tui. Ac
ſi apte dicat Illa ergo iuditia ⁊ noſſe ⁊ ꝓnū
tiaſſe potui. q̄ te dixiſſe cognoui· Nā ea q̄ ipē
nō loqueris: noſtris ꝓculdubio cogitacōibꝰ
abſcōdis· Cōcordat ergo ꝓphetica apl̄icaqꝫ
ſentētia: qꝛ ⁊ incōprehēſibilia ſūt dei iuditia
⁊ tn̄ q̄ de ore eiꝰ ꝓlata fuerint· huānis labijs

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝓnūtiatur q̄m ſciri ab hoīb9 ⁊ ꝓlata ꝑ deū
poſſunt ⁊ occultata nō poſſunt. Pe. In
obiectōne mee q̄ſtiūcule patuit. cauſa racōis.
Sed q̄ſo te ſi q̄ ſūt adhuc de hui9 viri v̄tute
ſubiūge. Gre. Ca. xvi.

Vir q̄dam nobil' theoꝓb9 noīe eiuſdē
bn̄dicti patris fuerat admonicōne ↄū
ſus q̄ ꝓfite ſue merito magnā apud eū fami
liaritatis fiduciā habebat. Hic cū quadā die
ei9 cellulā fuiſſ; ingreſſus. hūc amariſſime fle
tem reperit. Cūq; diu ſubſiſteret. eiuſq; non
finiri lacrimas videret. nec tn̄ ut vir dei ↄſue
ueat orādo plāgeret ſ; merēdo. q̄ nā cauſa tā
ti luctus exiſteret inq̄ſiuit. Cui vir illico r̄ſpō
dit. Omē hoc mōſteriū qđ ↄſtruxi. ⁊ cūcta q̄
frībus ꝑparaui: oīpotētis dei iudicō gentib9
tradita ſūt. Vix autē obtinere potui vt mihi
ex hoc loco aīe cederētur. Cui9 vocē tūc theo
ꝓbus audiuit. Nos aūt cernim9. q̄ deſtruc=
tū mō a longobardoꝝ gente eius monaſteri
um ſcimus. Nocturno enim tēꝑe quieſcētib9
fratrib9 nuꝑ illic longobardi igreſſi ſūt q̄ di
ripientes omnia. ne vnū q̄dem hominē illic
tenere potuerūt: ſed īpleuit omīpotēs deus
qđ fideli famulo ſuo benedicto ꝓmiſerat ut ſi
res gentibus traderet animas cuſtodiret.

Pe. Qua in re pauli vocem video

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tenuiſſe bn̄dictū· cui⁹ dum nauis rex oīm iac
turā ꝑtulit. ipſe in cōſolacōm vitā oīm q̄ eum
comitabantur accepit. ¶ Gre·

¶ capitulū · decimūſeptimū·

Q Vodā q̊z tpe exilaratus nr̄ quē ipē cō
uerſū noſti. trāſmiſſus a dn̄o ſuo fue
rat vt dei viro ī mōſteriū vino plena duo lig
nea vaſcula. q̄ vulgo flaſcones vocātur defer
ret· Qui vnū detulit alteꝝ vero ꝑgens in iti-
nē abſcōdit. Vir autē dn̄i quē facta abſentia
latē nō poterāt. vnū cū gratiaꝝ actōne ſuſce-
pit ⁊ diſcedentē pueꝝ monuit dicēs· Vide fili
de illo flaſcone quē abſcōdiſti iā nō bibas· ſꝫ ī
clina illū caute· ⁊ īuenies q̄d intus habꝫ· Qui
ↄfuſus valde a dei hoīe exiuit: ⁊ reuẽſu⁹ volēs
hoc ꝓbare qd̓ audierāt· cū flaſconē inclinaſſꝫ
de eo ꝓtinus ſerpens egreſſus eſt. Tūc p̄dic
tus exhilaratus puer ꝑ hoc qd̓ in vino repe
rit· expauit malū qd̓ fecit· ¶ capi. xviij·

N on lōge autē a mōſterio vicus erāt in q̊
mag̃ multitudo hoīm ad fidē dei ab ydo-
loꝝ cultu bn̄dicti fuerat exhortacōne ↄuerſa.
ibi q̊z quedā ſcīmoīales fēīne inerāt· ⁊ crebro
illuc ꝓ exhortādis aīabus frēs ſuos mittere
bn̄dictus dei famul⁹ curabat· ¶ Quadā vero
die miſit ex more: ſꝫ is q̄ miſſus fuerāt mona-
chus poſt ad monicōez factā a ſcīs moīalib⁹

feminis rogat⁹ mappulas accepit·ſibiqꝫ eas
abſcōdit in ſinu Qui mox ut reuerſus ē·eū vir
dei vehemētiſſima amaritudīe cepit· īcrepaē
dicēs· Quō igreſſa eſt iniq̄tas ī ſinu tuo. At
ille obſtupuit et q̄d egiſſꝫ oblit⁹ vñ corripie
batur·ignorabat Cui ait· Nūq̄d ego illic p̄-
ſens nō erā. qñ ab ancillis dei mappulas acce
piſti·tibiqꝫ eas ī ſinu miſiſti Qui mox ei⁹ ve-
ſtigijs ꝓuolutus ſtulte ſe egiſſe peītuit·ꝛ eas
quas in ſinu abſcōderat mappulas ꝓiecit.

Capitulū·xix.

Quadā qꝫ die dū venerabil pr̄ veſptina
iā hora corporis alimēta pciperet·ei⁹
mōch⁹ cuiuſdā defenſoris fili⁹ fuerat· q̄ ei āte
mēſam lucernā tenebat. Cūqꝫ vir dei ederet
ip̄e aūt cū lucerne miſterio aſtaret cepit p ſu
pbie ſpūm in mēte ſua tacitus voluere ꝛ p co
gitacōm dicē. Quis eſt hic cui ego māducāti
aſſiſto·lucernā teneo ſeruitiū impēdo? Quid
ſū ego: ut iſti ſeruiā? Ad quē vir dei ſtati cō
ſus. vehement eū cepit increpaē dicēs· Sig
cor tuū frat· Quid ē hoc qd loq̄ris? Sig cor
tuū. Vocatiſqꝫ ſtatim frīb· p̄cepit ei lucernā
de manib tolli: ipſum vero iuſſit a miniſterio
recedere·ꝛ ſibi hora eadē quietū ſedere· Qui
requiſitus a fratribus quid habuerit in cor-
de·per ordinem narrauit. quanto ſuperbie

ſpū intumueāt· ꝛ q̄ ɔtra viꝝ dei verba p cogi tacōez tacitus dicebat· Tūc liq̄ de oībꝰ patuit ꝙ venerabilē bn̄dictū latere nihil poſſz· in cu ius aure etiā cogitacōis verba ſonuiſſent.

¶ capitulū·xx·

Alio igr̄ tpe in eadē cāpanie ṙgione fa mes incubuerat magna· q̄ oēs alimē toꝝ indigētia coangustabat: iāqꝫ in bn̄dicti mōſterio triticū deeāt· Panes vero oms ɔſūp ti fueīāt: ut nō plus ꝗ̄ qn̄qꝫ ad refectōnis ho ram frībꝰ inueniri potuiſſent· Cūqꝫ eos vene rabilis pat ɔtriſtatos cernēt. eoꝝ puſillani mitatē ſtuduit modeſta increpacōe corrigē· et rurſum ꝓmiſſione ſubleuare dicēs Quaē de panis inopia veſter animꝰ ɔtriſtatur. Ho die q̄dem minꝰ eſt ſꝫ die craſtina habundant habebitis. Sequēti aūt die ducēti farine mo dij an̄ fores celle in ſaccis inuenti ſunt quos ōnipotens deus q̄bus deferētibꝰ trāſmiſiſſꝫ· nūc vſꝫ manet incogn̄tū· Qd̄ cū frēs cernerēt dn̄o gratias referētes didicerūt iam de habū dantia nec in egeſtate dubitare· ¶ Pe·

Dic queſo te· Nunq̄d nā credēdum eſt huic dei famulo ſemp ꝓphecie ſpiritū adeſſe potu iſſe· an p interualla tēpoꝝ eius mentē ꝓphe cie ſp̄s īplebat ¶ Gre· Prophetie ſpūs pe tre ꝓphetarum mētes non ſemp irradiat qꝛ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſicut de ſancto ſpū ſcriptū eſt vbi vult aſpirat
ita ſciendū eſt qꝛ et qn̄ vult ſpirat · Hinc eſt
enim ꝙ nathan ꝓpheta a rege reqſitus ſi cō-
ſtruere tēplū poſſet: prius ꝯſenſit poſtmodū
ꝓhibuit · Hinc eſt ꝙ heliſeus cū flentē muli
erē cerneret cauſamqꝫ neſciſſet: ad ꝓhibentē
hanc puerꝝ dicit Dimitte eā qꝛ aīma eius in
amaritudīe eſt. ⁊ dn̄s zelauit a me et nō indi
cauit mihi Quod omp̄s deus ex magna pieta
tis diſpēſacōe diſponit: qꝛ dū ꝓphecie ſpūm
aliquādo dat et aliqn̄ ſubtrahit ꝓphetarū
mētes ⁊ eleuat in celſitudīe ⁊ cuſtodit in hui
litate: ut et accipiētes ſpm̄ īueniāt qd de deo
ſint. ⁊ rurſū ꝓphetie ſpiritū nō habētes · cog
noſcāt qd ſint de ſemetipſꝭ. ¶ Pe. Ita
hoc eſſe ut aſſeris magna racō clamat. ſꝫ qſo
de venerabili prē bn̄dicto quicqd adhuc aīo
occurrit · exſeqre. ¶ Ca · viceſimūp̄mū

Alio quoqꝫ tempe a qdam fideli viro fu
erāt rogatus vt in eius p̄dio iuxta tra
cinēſem vrbem miſſis diſcipulis ſuis ꝯſtrue-
re monaſteriū debuiſſet · Qui rogāti cōſenci
ens. deputatis frībꝯ prēm cōſtituit · ⁊ qs ei ſe
cūdus eſſet ordinauit · Quibꝯ euntibꝯ ſpopō
dit dicēs · Ite ⁊ die illo ego venio ⁊ oſtēdo vo
bis in quo loco oratoriū · in q refectoriū fratꝝ
in quo ſuſcepcōnem hoſpitū · vel queqꝫ ſunt

neceſſaria edificare deberatis Qui benedictō̄e
pcepta illico prexerūt: ⁊ ꝯſtitutū diē magno
pe p̄ſtolantes· parauerūt ōmia que hijs q̄ cū
tanto patre venire potuiſſent videbātur eſſe
neceſſaria. Nocte vero eadē qua ꝓmiſſus illu
ceſcebat dies eidē ſeruo dei quē illic patrē cō
ſtituerat atꝫ eiꝰ ꝑpoſito vir dn̄i in ſomnis ap-
paruit ⁊ loca ſingula vbi q̄d edificari debuiſſꝫ
ſubtiliť deſignauit· cūqꝫ vtriqꝫ a ſomno ſur-
gerēt ſibi inuicē qđ viderāt ꝛtulerūt. nō tn̄ vi
ſioni illi ōni mō fidē dantes· virꝫ dei ſicut ſe ve
nire ꝓmiſerat exſpectabāt Cūqꝫ vir dei cōſti
tuto die minime veniſſꝫ. ad eū cū merore reuerſi
ſūt dicētes. Exſpectauimꝰ pať vt venires ſicut
ꝓmiſeras· ⁊ nobꝭ oſtēderes vbi q̄d edificare de
beremꝰ· ⁊ nō veniſti· Quibꝯ ipſe ait Quare
frēs· quare iſta dicitis? Nunq̄d ſicut ꝓmiſi nō
veni? Cui cū ipſi dicerēt· qn̄ veniſti. rn̄dit. Nū
q̄d vtriſqꝫ vobꝭ dormientibꝯ nō apparui: ⁊ lo
ca ſingula deſignaui? Ite· ⁊ ſicut ꝑ viſionem
audiſtis· ōne habitaculū mōſterij ita ꝯſtrui-
te. Qui hec audiētes vehementer admirati ad
p̄dictū p̄diū ſūt ꝛuerſi. ⁊ cūcta habitacula ſic
ex reuelacōe didicerūt ꝯſtruxerunt· Pe.
Doceri velim· q̄ fieri ordine potuit vt longe
iret. reſponſū dormiētibꝯ diceret. qđ ipſi ꝑ vi
ſionē audirent et recognoſcerent. Gre.

Quid eſt q tu pſcrutās rei geſte ordinē abi
gis petre. Liquet pfecto qz mobilioris natu
re eſt ſpūs q̄ corp⁹. Et certe ſcriptura teſte
nouim⁹. q ppheta ex iudea ſubleuat⁹ repē-
te eſt cū prādio in caldea depoſitus. q̄ videlicz
prandio pphetā refecit: ſeqz ĕpente in iudea
iter inueñt. Si igit̄ tam lōge abbacuc potuit
ſub momēto corporalit̄ ire. et prādiū deferre
q̄d mirū ſi bn̄dict⁹ pat̄ obtinuit quaten⁹ iret
p ſpūm ꝯ fratr quieſcentiū ſpiritib⁹ neceſſaia
narraēt. ut ſicut ille ad cibū corporis corpa-
liter prexit. ita iſte ad inſtitucōem ſpūalis vi
te ſpūalit̄ pgerz. Pe. Man⁹ tue locucōis
terſit a me fateor dubietatē mētis. Sz velim
noſſe in ꝯmuī locucōe q̄lis iſte v̄ fueit. Gre.

Capitulū. xxiij.

Vix ipſa petre ꝯmuīs ei⁹ locucō a vtu
tis erat pōdere vacua qz cui⁹ cor ſeſe
in alta ſuſpēderat. nequaq̄ verba de ore illi⁹
incaſſum cadebant. Si q̄d vero vnq̄ non iam
decernendo ſz minādo dicerz. tantas vires ſer-
mo illius habebat. ac ſi hoc non dubie atqz
ſuſpenſe. ſed iam per ſentētiam ptuliſſet Nā
non longe ab eius mōſterio due q̄dam ſanc
timoīales fēine nobiliori genē exorte in loco
pprio cōuerſabātur q̄bus quidā religioſus
vir ad exteioris vite vſum p̄bebat obſequiū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sed ſicut nonnullis ſolet nobilitas generis
parere ignobilitatē mētis ut minꝰ ſe in h̄ mū
do deſpitiāt · q̄ plus ſe ceteris aliq̄d fuiſſe me
minerint · nec dū p̄dicte ſcīmoniales femīe ꝑ
fecte linguā ſub habitꝰ ſui freno ꝛ̄ſtrinxerāt.
⁊ eundē religioſū viꝝ q̄ ad exteriora neceſſa
ria eis obſequiū p̄bebat incautis ſepe ſermo
nibꝫ ad iracūdiā ꝓuocabāt. Qui cū diu iſta
toleraēt · prexit ad dei hominē quātaſqꝫ pate
retur verboꝝ ꝯtumelias enárauit · Vir aūt dei
hec de illis audiēs eis ꝓtinus mādauit dicēs
Corrigite linguā veſtrā · qꝛ ſi nō emēdaueitiˢ
excōmuīco vos. Quā videlicꝫ excōmuīcacōis
ſentētiā. nō ꝓferēdo intulit. ſꝫ intētando · Jlle
aūt a priſtinis moribꝫ nihil mutate ītra pau
cos dies defuncte ſūt atꝫ in ecclia ſepulte · Cū
qꝫ ī eadē eccleſia miſſaꝝ ſolēnia celebrarētur
atꝫ ex more diaconꝰ clamaret ſi q̄s nō cōmu-
nicat det locū: nutrix eaꝝ q̄ pro eis oblacōm
dn̄o deferre ꝯſueuerat · eas de ſepulchris ſu-
is ꝓgredi ⁊ exiē ecclīam videbat Q̄d cū ſepi
us cerneret qꝛ ad vocē diaconi clamātis exie
bant foris · atꝫ ītra ecclīam ꝑmanere nō pote
rāt: ad memoriā ꝛ̄diȷ̈t q̄ vir dei illis adhuc vi
uentibꝫ mandauit. Eas q̄ppe ſe cōmuīone ꝑ
uare dixeāt. niſi mores ſuos ⁊ verba corrige
rēt · Q̄d ſuo dei cū graui merore indicatū eſt ·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qui manū ſua ꝓtin⁹ oblacōm dedit dicēs. Jte
et hanc oblacōem ꝓ eis offerri dn̄o facite: et
vlterius excōmuīcate nō erūt Que dū obla-
cio ꝓ eis fuiſſꝫ īmolata· ⁊ a diacono iuxta mo
rem clamatū eſt. ut nō ꝯmuīcātes ab ecc̄a exi
rēt: ille exiē ab ecc̄a vlteri⁹ viſe nō ſūt· Qua
ex re indubitanē patuit· qꝛ dū inē eos q̄ ꝯmu
nioni ꝑuati ſūt nūme recederēt cōmunionē a
dn̄o p ſeruū dei recepiſſent· Pe· Mirꝝ val
de quāuis venerabilē ⁊ ſcīſſimū virꝝ adhuc tn̄
in hac carne corruptibili degentē potuiſſe aī
mas ſoluē in illo iā īuiſibili iudicio ꝯſtitutas
Gre· Nunq̄d nā petre ī hac adhuc car-
ne nō erat q̄ audiebat· q̄dcūqꝫ ligaueris ſup
terrā erit ligatū ⁊ in celis· ⁊ quecūqꝫ ſolueris
ſup t̄rā ſoluta erūt ⁊ ī celis Cui⁹ nūc vicē ⁊ li
gandi ⁊ ſoluēdi optinēt: q̄ locū ſcī regimīs fi
de et moribꝰ tenēt· Sed vt tāta valeat hō de
terra: celi ⁊ t̄re ꝯditor ī terrā veīt e celo· atꝫ ut
iudicaē caro etiā de ſpiritibꝰ poſſit. hoc ei lar
giri dignat⁹ ē fact⁹ ꝓ hoībꝰ de⁹ caro: qꝛ inde
ſurrexit vltra ſe īfirmitas nr̄a vnde ſub ſe īfir-
mata eſt firmitas dei· Pe· Cū virtute ſig
norꝫ· ꝯcordiē loq̄tur racio verborꝫ· Gre.

Capitulū. xxiij·

Quadāqꝫ die dū q̄dā ei⁹ puerul⁹ mōch⁹
pētes ſuos vlt̄ q̄ꝫ debebat diligēs atꝫ

in eoꝝ hītacalū tendēs ſine bn̄dictōne de mō
ſterio exiſſꝫ·eodē die mox ut ad eos pueīt de
fūct⁹ ē·Cūqꝫ eēt ſepult⁹ die altero ꝓiectū fo-
ras corp⁹ ei⁹ īuētū ē Q̄ð rurſus trā̄dē ſepultu
re curauerīt Sꝫ ſequēti die iteꝝ ꝓiectū extei⁹
atꝫ īhūatū ſic pri⁹ īuenerīt· Tūc ɔcite ad bn̄-
dicti pr̄is veſtigia currentes·cū magno fletu
petierīt ut ei ſuā grām largi dignaēt̃ Quibꝫ
vir dn̄i manu ſua ꝓtin⁹ ɔmuniōeꝫ dn̄ici cor-
poris dedit dicēs· Ite.atꝫ h̄ dn̄icū corp⁹ ſup
pect⁹ ei⁹ poīte:eūqꝫ ſepulturē ſic tradite Q̄ð
dū factū fuiſſet·ſuſceptū corp⁹ ei⁹ tra tenuit·
nec vltra ꝓiecit Perpēdis petre apud iheſū
xp̄m dn̄m cui⁹ meriti iſte vir fuerit.ut ei⁹ cor
pus etiā tra ꝓiceret q̄ bn̄dicti grām nō hēret
Pe. Perpēdo plane ⁊ vehement̃ ſtupeo
Gre. Capitulū·xxiiij·
Quidā aūt ei⁹ mōch⁹ mobilitati mentē
dederat.⁊ pmanē ī mōſterio nolebat·
Cūqꝫ eū vͥ dei aſſidue corripet·frequent̃ ad-
monēt·ipē vero nullomō ɔſentirꝫ ī ɔgregaci
one pſiſtere.atꝫ ī portuīs p̄cibꝫ ut relaxaret̃
īminēt·q̄dā die iſdē veneābilis pr̄ nimietatis
ei⁹ tedio affcūs irat⁹ iuſſit diſcederꝫ q̄ mox vt
mōſteriū exijt·ɔ ſe aſſiſtē apto ore drācōnē in
itinē īueīt Cūqꝫ eū iſdē drācō q̄ apparuit deuo
rare vellꝫ cepit ipē tremēs ⁊ palpitās mḡnis

vocib⁹ clamaꝛe di· Currite currite qꝛ draco iſte
me deuoraꝛe vult Currẽtes ãt frẽs drconẽ nõ
viderẽt. ſꝫ tremẽtẽ atꝫ palpitãtẽ mõchũ ad mõ
ſteriũ reduxerẽt Qui ſtati ꝓmiſit· nũq̃ ſe eſſe
iã a mõſterio receſſuꝝ· atꝫ ex hora eadẽ ĩ ſua ꝓ
miſſiõe ꝑmãſit q̃ppe q̃ ſcĩ viri oracõib⁹ cõn̄ ſe
aſſiſtẽ draconẽ videãt· quẽ pri⁹ nõ vidẽdo ſe=
quebatur ¶ capitulũ· xxv·

Sꝫ neqꝫ h̄ ſilẽdũ puto qd̕ illuſtri viro ã
thoĩo nãrãte ꝯgnoui· q̃ aiebat prĩs ſui
pueꝝ morbo elefantio fuiſſe correptũ ita ut
iã pil' cadẽtib⁹ cutis ĩtumeſcẽt· atꝫ ĩcreſcẽte ſa
nie occultaꝛi nõ poſſit· q̃ ad viꝝ dei ab eod̕ prẽ
ei⁹ miſſus eſt· ⁊ ſaluti p̕ſtine ſub õni celerita=
te reſtitutus· ¶ capitulũ· xxvi·

Neqꝫ illud taceã qd̕ ei⁹ diſcipul⁹ ꝑegrin⁹
noĩe narraꝛe ꝯſueueãt· qꝛ die q̃dã fidelis
vir q̃dã necc̃itate debiti ꝯpulſus vnũ ſibi fieri
remediũ. credidit ſi ad viꝝ dei ꝑgẽt ⁊ queců
eũ vrgẽt debiti neceſſitas ĩdicaret Venit itaꝫ
ad mõſteriũ oĩpotentis dei famulũ reperit:
qꝛ a creditore ſuo ꝓ duodecim ſolidis grauit̕
affligẽtur ĩtimauit. Cui veneãbilis pat̕· neq̃=
q̃ ſe habẽ duodecĩ ſolidos ꝛ̃ſpõdit· Sꝫ tñ ei⁹
ĩopiã blanda locucõne ꝯſolatus ait. Vade ⁊
p⁹ biduũ reůtere qꝛ deeſt hodie qd̕ tibi debeã
daꝛe· In ipõ aũt biduo. more ſuo in orõe fuit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

occupat⁹. Cū die tercio is q̄ neceſſitate debiti affligebat᷑ r̄diiſt Sup archā vero mōſterij q̄ erāt frumēto plena ſubito tredecim ſolidi ſūt inuēti. Quos vir dm̄ deferri iuſſit. Et afflicto petitori tribuit dicens. ut duodecī r̄dderet et vnū i expēſis ꝓprijs hēret Sʒ ad ea nūc redeā q̄ ei⁹ diſcipul' i libri h⁹ exordio p̄dictis referētibꝯ agnoui.

¶ Ca. xxvij.

Quidā vir grauiſſima adūſarij ſui emulacōe labořabat. cui⁹ ad hoc vſqʒ odiū ꝓrupit. ut ei neſciēte in potu venenū daret. Qui quāuis vitā auferre nō valuit. cutis tn̄ colorē mutauit: ita vt diffuſa in corpoȇ eius varietas Lepre morē imitari videret᷑. Sʒ ad dei hominē deduct⁹: ſalutē priſtinā citius r̄cepit Nam mox cū eū tetigit: omnē cutis illi⁹ varietatem fugauit.

¶ ca. viceſimūoctauū.

Eodem quoqʒ tp̄e q̊ alimentoꝝ inopia cāpaniā grauit᷑ affligebat. vir dei diūſis indigētibꝯ mōſterij ſui cūcta tribuerat: ut pene nihil in cellario niſi paꝝ q̄d olei ī vitreo vaſe r̄manēt. Tūc q̄dā ſubdiacon⁹ agapit⁹ noīe aduenit magnop̄e poſtulās ut ſibi aliquātulū oleū dari debuiſſꝫ Vir aūt dm̄ q̄ cūcta decreuerāt ī t̄ra tribuȇ ut ī celo oīa reſ̄uarēt h̄ ipm̄ paꝝ oleū qđ r̄māſerāt iuſſit petēti dari

Mōchus vero q̄ cellariū tenebat audiuit q̄
dem iubētis verba. ꝫ īplere diſtulit. Cūqꝫ p⁹
paululū ſi id qđ iuſſeāt datū eſſꝫ inq̄reret. rñ
dit mōch⁹ ſe mīme dediſſe: qꝛ ſi illud tribuēt
ōmino nihil frīb9 remanerꝫ. Tūc iratus alijs
p̄cepit ut hoc ipſū vas vitreū in q̄ parꝫ olei
remanſiſſe videbat per feneſtrā ꝓicerēt. ne in
cella aliq̄d p in obedientiā remanēt. Factūqꝫ
eſt. Sub feneſtra aūt eadē ingēs p̄cipitiū pa
tebat: ſaxoꝝ molib9 aſperꝝ. Proiectum itaqꝫ
vas vitreū venit in ſaxis. ꝫ ſic mãſit icolume
ac ſi ꝓiectū mīme fuiſſet. ita ut neqꝫ frãgi. ne-
qꝫ oleū effundi potuiſſꝫ. Qđ vir dñi p̄cepit
leuari: atqꝫ ut eāt integꝝ petēti tribuit Tūc
collectis fratrib9. iobedientē mōchū de infide
litate ſua ꝛ ſupbia corā oīb9 icrepauit. Qua
increpacōe ꝯpleta ſeſe in oracōnē cū iſdē fri-
bus dedit in eodē loco vbi cū frīibus orabat:
vacuū eāt ab oleo doleū ꝛ coopertū. Cūqꝫ ſcūs
vir in oracōe ꝑſiſterꝫ cepit opimentū eiuſdē
dolei oleo excreſcēte ſubleuari. Quo cōmoto
atꝫ ſubleuato. oleū qđ excreuerāt ora dolei trā
ſiēs pauimētū loci in q̄ incubuerāt iundabat.
Qđ bñdict⁹ dei famul⁹ ut aſpexit. ꝓtin⁹ ora
cōm ꝯpleuit. atꝫ in pauimētū oleū defluē ceſ-
ſauit. Tūc diffidentē iobedentēqꝫ frēm lati⁹
admonuit. ut fidē hēre diſceret ꝛ huilitatem

Iſdem· vero frat̃ ſalubrit̃ correptus erubuit
qꝫ venerabilis pat̃ virtutē oīpotētis dn̄i quā
āmonicōe intimauerat· miracul̄ oſtendebat.
nec erat iā ut quiſꝗ̄ de ei᷒ ꝓmiſſionibꝰ dubi-
tare poſſꝫ· q̄ in vno eodēqꝫ momēto ꝑ vitreo
vaſe pene vacuo plenū oleo doleū reddidiſſꝫ·

¶ capitulū. xxix·

Quadā die dū ad bti iohānis oratori
um qđ in ip̄a mōtis celſitudīe ſitū eſt
ꝑgēt· ei antiqu᷒ hoſtis in mulo ſedēs medici
ſpetie obuiā fact᷒ eſt cornu ⁊ tripedicā ferēs
Quē cū reqſiſſet dicēs. vbi vadis ille rn̄dit·
Ecce ad frēs vado potionē eis dare Itaqꝫ ꝑ-
rexit venerabilis bn̄dict᷒ ad oracōem· qua cō-
pleta cōcitus rediit Malign᷒ vero ſp̄us vnū
ſeniorē mōchū inuenit aquā haurientē in quē
ſtatim ingreſſus eſt. eūqꝫ in terrā ꝓiecit ⁊ ve-
hemētiſſime vexauit· Quē cū vir dei ab oraci
one rediēs tā crudelit̃ vexari ꝯſpiceret· ei ſolū-
modo alapā dedit ⁊ malignū ab eo ſp̄um ꝓti
nus excuſſit· ita vt ad eum redire vlterius nō
auderet· ¶ Pe· Velim noſſe hec tan-
ta miracula virtute ſemꝑ oracōis īpetrābat an
aliquando etiam ſolo voluntatis exhibebat.
nutu· ¶ Gre· Qui deuota
mente deo adherent cum rerū neceſſitas ex-
poſcit exhibere ſigna vtroqꝫ modo ſolent.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vt mira queqꝫ aliqñ ex prece faciãt aliqñ ex
poteſtate· cum Johãnes dicat. Quotqͭt aũt
receperũt eum dedit eis poteſtatẽ filios dei fi
eri· q̃ filij dei ex poteſtate valent⸫ Quia enim
vtroqꝫ modo miracula exhibebãt teſtatur pe
trus q̃ tabithã mortuã orãdo ſuſcitauit· ana-
niã vero ⁊ ſaphirã mentiẽtes morti increpã-
do tradidit· Neqꝫ enĩ oraſſe ĩ eoꝝ extictõe le-
gitur ſed ſolũmodo culpã quã perpetrauerãt
increpaſſe· Cõſtat ergo qꝛ aliqñ ex poteſta
te· aliqñ vero exhibẽt ex poſtulacõe· dũ iſtis
vitã increpãdo abſtulit ⁊ illi orãdo reddidit
Nã duo qͦꝫ fidelis dei famuli benedicti facta
nũc replico· in q̃bus apte clareat· aliud hũc
accepta diuinit⁹ ex poteſtate· aliud ex oracõ
ne potuiſſe·

Capitulũ tricesimũ·

Gothoꝝ nãqꝫ zalla noĩe pfidie fuit arri
ane: q̃ totile regis eoꝝ tempib⁹ cõtra
catholice ecclesie religioſos viros ardore im
maniſſime crudelitatis exarſit: ita vt q̃ſquis
ei cleric⁹ mõchus ve: ante faciem veniſſet· ab
ei⁹ manib⁹ viu⁹ nullomõ exiẽt· Quadã vero
die auaricie ſue eſtu ſuccenſus in rapina reꝝ
inhians dum quẽdam ruſticũ tormẽtis cru-
delib⁹ affligẽt· eũqꝫ p ſupplicia diu̾ſa laniaẽt
victus penis ruſticus ſeſe res ſuas benedicto

dei famulo ꝯmēdasse ꝓfessus est: ut dū hoc
a torquēte credit̉ suspēsa iterim crudelitate·
ad vitā hore raperētur. Tūc isdē zalla cessa-
uit rusticū tormētis affligē: ꝫ ei⁹ br̄chia lois
fortib⁹ astringēs. an̄ equū suū cepit īpellere
vt q̄s esset bn̄dictus q̄ eius res suscepeāt de-
mōstraret. Quē ligatus brachijs rusticus an̄
cedēs duxit ad sancti viri mōsteriū: eūqȝ āte
ingressum celle solū sedentē et legentē repeit
Eidē aūt subsequēti et seuienti zalle rusticus
dixit· Ecce iste est de q̄ dixerā bn̄dictus pat̄.
Quē dū feruido spū cū puerse mētis insania
fuissȝ intuitus: eo terrore quo ꝯsueueāt acturū
se existimās magnis cepit vocib⁹ clamare di
cens· ¶ Surge surge: ꝛ res istius rustici rēdde
quas accepisti· Ad cui⁹ vocē vir dei ꝓtin⁹ o-
culos leuauit. a lectōe: eūqȝ intuit⁹ mox etiā
rusticū q̄ ligatus tenebat̉ attēdit· Ad cuius
brachia dum oculos deflexissȝ: miro modo tā-
ta se celeritate ceperūt inligata brachijs lora
deuoluē: vt dissolui tā ꝯcite nulla hoīm festi
nacōe potuissent· cūqȝ is q̄ ligat⁹ venerat ce-
pissȝ subito astare solut⁹ ad tāte potestatis vi
tremefact⁹ zalla ad trā corruit· et ceruicē cru-
delitatis rigide ad ei⁹ vestigia iclinās: orōib⁹
se illi⁹ ꝯmēdauit. Vir aūt sāct⁹ a lectōe mime
surrexit: ꝫ vocatis fratrib⁹ eū introrsus tolli·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vt benedictionē accipet p̄cepit· Quē ad ſe re
ductū: ut a tāte crudelitatis īſania q̄ſcere de
beret admonuit· Qui fract⁹ recedens nihil vl
teri⁹ appetere a ruſtico p̄ſūpſit. quē vir dī nō
tangēdo ſed reſpitiēdo ſolueāt· Ecce eſt petre
qđ dixi qꝛ hij q̄ oīpotēti deo familiarius ſer=
uiūt· aliqñ mira facere etiā ex poteſtate poſ=
ſūt: qui enī ferocitatē gotti terribil' ſedēs r̄pſ
ſit· lora vero nodoſqꝫ ligatuē q̄ innocētis bra
chia aſtrinxerāt oculo diſſoluit: ipſa miraculi
celeritate indicat· qꝛ ex poteſtate acceperat hē
re qđ fecit· Rurſū q̄ꝫ quale quātūqꝫ miracu
lū orādo valuit optinē ſubiūgā· Ca. xxxi.

Quadā die cū frīb⁹ ſcīs benedict⁹ ad a=
gri opa fuerat egreſſus· q̄dā vero ruſti
cus defūcti filij corp⁹ in vlnis portās· orbita
tis luctu eſtuās ad monaſteriū vēit. bn̄dictū
prēm q̄ſiuit· Cui dū dictū eēꝫ qꝛ iſdē paī cū
fratrib⁹ in agro moraētur: ꝓtin⁹ añ monaſte
rij ianuā corp⁹ exticti filij ꝓiecit· ⁊ doloē tur=
batus· ad īueniendū venerabilē patrē ſeſe cō
citus in curſū dedit· Eadē vero hora vir dei ab
agri ope iā cū frīb⁹ r̄uertebat᷑· Quē mox vt
orbatus ruſticus aſpexit clamaē cepit· redde
filium meū· redde filium meum· Vir autem
dei in hac voce ſubſtitit dicens. Nūquid ego
tibi filium tuum abſtuli? Cui ille reſpondit

Mortuus est. veni resuscita eū. Qd mox vt
dei famul⁹ audiuit valde ꝯtristatus est dicēs
Recedite frēs recedite. hec mā nō sūt. ꝫ scōꝝ
apostolorū sunt. Quid nob onera vultis im
ponē. q̄ non possum⁹ portare. At ille quē nimi
us cogebat dolor in sua peticōe ꝑstitit. iurās
ꝙ nō recederz n̄ ei⁹ filiū resuscitarz. Quē mox
dei famulus inq̄siuit dicens. Vbi est. Cui ille
rn̄dit. Ecce corpus eius ad ianuam mōsterij
iacet Vbi dū vir dī cū fratrib⁹ puenissꝫ. flexit
genua ⁊ sup corpusculū infantis īcubuit. sese
qꝫ erigēs ad celū palmas tetēdit dicēs. Dn̄e
nō aspicias peccata mea ꝫ fidē hui⁹ homīs. q̄
resuscitari filiū suū rogat. ⁊ redde in hoc cor-
pusculū aīam quā abstulisti. Vix in oracione
verba cōpleuerat. et regrediēte aīma ita cor-
pusculū pueri ōne ꝯtremuit ut sub oculis oīꝫ
qui aderāt apparuerat cōcussione mirifica tre
mendo palpitare. Cui⁹ mox manū tenuit. et
eū patri viuentē atꝫ incolumē dedit Liquet
petre qꝛ hoc miraculū in potestate nō habu
it. qd ꝓstrat⁹ peciit ut exhibē potuissꝫ Pe.
Sic cūcta esse ut asseris ꝯstat patēter qꝛ ver
ba q̄ ꝓposueras reb⁹ ꝓbas. Sꝫ queso te in
dices si sancti viri ōnia q̄ volūt possunt. ⁊ cūc
ta ipetrant q̄ desiderant optinere. Gre.

Capitulū. xxxij.

Quis nã erit petre in hac vita paulo sũblimior· q̃ de carnis sue ſtimulo ter dominũ rogauit: ⁊ tñ qđ voluit obtinẽ nõ valuit· Ex q̃ re neceſſe eſt. ut tibi de venerabili prẽ benedicto narrẽ· qꝛ fuit q̃dem qđ voluit ꝫ nõ valuit iplẽ Soror nãqꝫ eius ſcolaſtica noĩne oĩpotẽti dño ab ipſo ĩfantie tpe dedicata ad eũ ſemel ꝑ annũ venire ꝯſueueát·ad quã vir dei nõ longe extra ianuã in poſſeſſione mõſterij deſcẽdebat· Quadã vero die venit ex moẽ atqꝫ ad eã cũ diſcipulꝭ venerabilis eius deſcẽdit frat̃ Qui totũ diẽ in dei laudibꝰ ſacrisqꝫ colloquijs ducẽtes: incũbẽtibꝰ iam noctis tenebris· ſimul acceperunt cibos· Cũqꝫ adhuc ad mẽſam ſederẽt. ⁊ int̃ ſacra colloq̃a tardior ſe hora ꝓtrahẽt: eadẽ ſcimoĩalis fẽĩna ſoror ei⁹ eum rogauit dicẽs. Queſo te ne iſta nocte me deſeras·vt vſqꝫ ad mane aliq̃d de celeſtis vite gaudijs loquamur· Cui ille reſpondit· Quid eſt qđ loq̃ris ſoror? Nullaten⁹ extra cellã poſſum manẽ. Tãta vero erat· celi ſerenitas·vt nulla ĩ aere nubes appareret. Sãctimonialis aũt femina cum verba fr̃is negãtis audiſſet. inſertas digitis manus ſup mẽſam poſuit: ⁊ caput in manibꝰ· õnipotẽtẽ dñm rogatura declinauit. Cũqꝫ eleuaẽt de mẽſa caput· tanta choruſcacõis et tonitrui virtus .tãtaqꝫ

mūdacō pluuie erupit ut neqꝫ venerabilis be
nedictꝰ. neqꝫ fratres q̄ cū eo aderāt· extra loci
limen q̄ ꝯſederāt. pedē mouē potuiſſent· Sāc
timonialis quippe fēina caput in manibꝫ de-
clinās· lacrimaꝝ fluuios īmenſos fudeāt· per
q̄s ſerenitatē aeis ad pluuiā traxit· Nec pau
lo tardius poſt oracōem inūdacio illa ſecuta
eſt. ſꝫ tāta fuit ꝯueniētia oracōis ⁊ inūdacōis
vt de mēſa caput iā cū tonitruo leuaret. q̄te-
nus vnū idēqꝫ eſſet momentū ⁊ leuaē caput·
et pluuiā deponē. Tūc vir dei īter choruſcos
⁊ tonitruos. atqꝫ ingētis pluuie inūdacōem
vidēs ſe ad mōſteriū nō poſſe remeare· cepit
cōqueri ꝯtriſtatus dicēs· Parcat tibi oīpotēs
deus ſoror· Quid eſt qd feciſti? Cui illa rn̄dit
Ecce te rogaui et audire me noluiſti rogaui
dn̄m meū ⁊ audiuit me· Modo ergo ſi potes
egredē: ⁊ me dimiſſa ad mōſteriū recede· Ipē
āt exiē ext̄ tectū nō valēs. q̄ manē ſpōte nolu
it i loco māſit iuitus· Sicqꝫ factū eſt. ut totā
noctē p vigilē ducent: atqꝫ p ſacra ſpūalis vi
te colloquia. ſeſe vicaria relacione ſaciarent·
Qua de re dixi eum voluiſſe aliquid ſed mini
me potuiſſe· qꝛ ſi venerabilꝭ viri mentē aſpici-
mꝰ dubiū nō eſt q̄ eandē ſerenitatē voluerit in
q̄ deſcēderat pmanē· ſꝫ ꝯtra hoc qd voluit i v-
tute oīpotētis dei ex fēie pectore miaculū iueīt

Nec mirꝝ q̄ pl⁹ illo feīa que diu frēm videre
cupiebat · ī eodē tp̄e valuit · qꝛ enī iux̄ iohan
nis vocē de⁹ caitas ē iuſto iudicō illa pl⁹ potu
it · q̄ āpli⁹ amauit. ¶ Pe. ¶ Ca · xxxiij ·

Fateor multū placet qđ dicis. ¶ Gre ·
Cūqȝ die altero . eadē venerabil̄ femīa
ad cellā ꝓpriā recessiſſȝ vir dei ad mōſteriū re
diȷt · Cūqȝ ecce poſt triduū ī cella ꝯſiſtēs ele-
uatis in aera oculis vidit eiuſdem ſororis ſue
aīam de ei⁹ corpe egreſſam ī colūbe ſpetie celi
ſecreta penetraē · Qui tāte eius glorie ꝯgau
dens oīpotenti deo in ymnis et laudibꝫ grās
reddidit · eiuſqȝ obitū fribꝫ denūtiauit Quos
etiā ꝓtin⁹ miſit vt ei⁹ corp⁹ ad mōſteiū defer
rēt atȝ in ſepulchro qđ ſibi ipē pauerat pone
rēt · Quo facto ꝯtigit ut quorꝝ mēs vna ſem
per ī deo fueāt eorꝝ q̊ȝ corpa nec ſepultura ſe
paret · ¶ Capitulū . xxxiiij ·

Alio q̊ȝ tp̄e . ſuād⁹ diacon⁹ atȝ abbas ei⁹
mōſterij qđ in cāpanie ꝑtibuˢ a liberio
quōdā patricō fueāt ꝯſtructū ad eū viſitacō
nis grā exmoē ꝯuenerat · eiuſqȝ mōſteriū fre
quētabat · Et qꝛ iſdē vir q̊ȝ doctria grē celeſ-
tis īfluebat . dulcia ſibi inuicē vite v̄ba trāſfu
derūt · ꝛ ſuauē cibū celeſtis prie · qꝛ adhuc p-
fecte gaudēdo nō poterāt ſaltē ſuſpirādo guſ
tarēt Cū vero hora iā q̄etis exigeret . in eius

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

turris ſupioribꝰ ſe venerabilis bn̄dictꝰ in eiꝰ q̊z inferioribꝰ ſe ſeruādꝰ diaconꝰ collocauit· q̊ videlicz in loco īferiora ſupioribꝰ puiꝰ ꝯtinua bat aſcēſus· Ante eandē vero largiꝰ eāt hīta culū i q̊ vtriuſqz diſcipuli q̄eſcebāt Cūqz vir dn̄i bn̄dictꝰ adhuc q̄eſcētibꝰ frībꝰ· īſtās vigi lijs nocturne oracōis tēpa p̄uemſſꝫ· ad feneſ trā ſtās ⁊ ōnipotentē dn̄m dep̄cans: ſbito in tēpeſta noctis hora reſpitiēs vidit fuſā lucē deſup· cūctas noctis tēbras effugaſſe· tātoqz ſplēdore clareſcere· ut diē vīcerz lux illa q̄ int tēbras radiaſſꝫ Mira aūt valde res. ī hac ſpe culacōe ſecuta ē· qz ſicͤ pꝰ ipſe nārauit. oīs etiā mūdꝰ velut ſub vno ſolꝭ radio collectꝰ an̄ ocu= los eiꝰ adductꝰ ē q̄ veneābilꝭ pr̄ dū ītentā ocu loꝝ atiē in hͦ ſplēdoē coruſce lucis infigerz vi dit germaī capuani epī aīaz ī ſpera ignea ab āgelꝭ in celū ferri tūc tāti ſibi teſtē volēs adhi bē miāculi ſuādū diaconē iterato bis terqz eiꝰ noīe cū clamoīs magtudīe vocauit. Cūqz ille fuiſſet īſolito tāti viri clamore turbatus: aſcē dit· reſpexit ptēqz iā lucis exiguā vidit· Cui tātū hͦ obſtupeſcēte miāculū· vir dei p ordinē q̄ fuerāt geſta nārauit Statiqz īcaſſinū caſtꝝ religioſo viro theoꝓbus mādauit ut ad ca= puanā vrbē ſub eadem nocte trāſmitteret· et q̄d de germano epiſcopo ageretꝭ agnoſceret

et indicaſſꝫ· Factūqꝫ eſt· ⁊ reuerēdiſſimū viꝛ
germanū epm̄ is q̄ miſſus fueāt iā defūctum
reperit· ⁊ req̄rens ſubtilit̾ agnouit eodē mo-
mēto fuiſſe illiꝰ obitū quo vir dn̄i eius ꝯgno
uit aſſenſū. ¶Pe. Mira res valde ⁊ ve-
hemēter ſtupenda· Sed hoc qd̾ dictū eſt· qꝛ
an̄ oculos ipſius q̄ſi ſub vno ſolis radio col-
lectus om̄is mūdus adductꝰ eſt· ſic vt nūq̄
expertus ſum: ita ne conicere ſcio quo nā ordīe
fieri pōt vt mūdus ōmis ab hoīe vno videa
tur. ¶Gre. Fixū tene petre qd̾ loquor·
qꝛ aīe videnti creatorē: anguſta eſt ōmis cre-
atura· Quālibet eteni parū de luce creatoris
aſpexeit breue ei fit om̄e qd̾ creatū eſt· qꝛ ip
ſa luce viſionis ītime mētis laxatur ſinus· tā-
tum expāditur in deo ut ſupior exiſtat mūdo
Fit vero ipſa vidētis aīa etiā ſup ſemetipſam
Cūqꝫ in dei lumīe rapit̾ ſup ſe in īterioribꝫ ā-
pliatur ⁊ dum ſub ſe ꝯſpicit exaltata ꝯprehē
dit q̄ꝫ breue ſit qd̾ cōprehēdere huīliata non
poterat Vir ergo qui intueri globum igneū
angelos q̊ꝫ ad celum redeuntes videbat· hec
pculdubio cerne̾ non niſi in dei lumine pote
rat. Quid itaqꝫ mirꝝ ſi mundū āte ſe collectū
vidit q̂ ſubleuatꝰ ī mētis lumīe extra mundū
fuit? Qd̾ aūt collectꝰ mundꝰ an̄ eiꝰ oculos di
citur nō celum ⁊ terra cōtracta eſt: ſꝫ videntis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

anim⁹ dilatatus. q̄ in deo rapt⁹ videᷓ ſine diffi cultate potuit ōne qđ infra deū eſt. In illa er go luce q̄ exterioribꝫ oculis fulſit lux interior in mēte fuit. Que videntis animū qꝛ ad ſupio ra rapuit: ei ꝙ̄ anguſta eſſent oīa īferiora mō ſtrauit. ¶ Pe. Videor mihi vtiliꝰ nō intellex iſſe q̄ dixeras: qn̄ ex tarditate mea tantū cre- uit expoſicio tua Sꝫ qꝛ hec liq̄ de meis ſenſi- bus in fudiſti: queſo ut ad narracionis ordi- nem redeas. ¶ Gre. ¶ Ca. xxxv.

Libet petre adhuc de hoc venerabili prē multa nārare: ſꝫ q̄dam de ei⁹ ſtu- dio p̄tereo qꝛ ad alioꝝ geſta euoluēda feſti no Hoc aūt nolo te lateat ꝙ vir dn̄i inꝰ tot miracula q̄bus in mūdo claruit: doctrīe q̊ꝫ ver bo non mediocriꝰ fulſit. Nā ſcripſit mōchoꝝ regulā diſcrecōe p̄cipua. ſmone luculēto. Cu ius ſi q̄s velit ſubtili⁹ mores vitāqꝫ cognoſceᷓ pōt in eadē inſtitucōne regule oms magiſterij illi⁹ actus inuenieᷓ. qꝛ ſcūs vir nullomō potu it aliꝰ doceᷓ ꝙ̄ vixit. ¶ Ca. xxxvi.

Eodē vero āno q̊ de hac vita erat exitu rus q̄buſdā diſcipulis ſecū ꝯuerſan- tibꝫ q̄buſdā lōge manentibꝫ ſcīſſimi ſui obi- tus denuntiauit diem. p̄ſentibus indicens ut audita per ſilenciū tegerēt. abſentibus indi- cans qđ vel q̄le eis ſignū fieret. quando eius

aīa de corpe exiret Ante ſextū vero ſui exitus diē· apperiri ſibi ſepulturā iubȝ· Qui mox cor rept⁹ febribꝫ acri cepit ardoꝛe fatigari· Cūqȝ p dies ſingulos lāguoꝛ īgraueſceret: ſexto die portari ſe ī oratoriū a diſcipul' fecit ibiqȝ exitū ſuū dn̄ici corporis ⁊ ſanguīs percepcōe muniuit· atȝ int̄ diſcipuloꝝ man⁹ ībecilla mēbra ſuſtentās erectis in celū manibꝫ ſtetit· ⁊ vltimū ſpūm int̄ verba orōnis efflauit· Qua ſcȝ die duobꝫ de frībꝫ vni ī cella ɔmorāti alteri aūt lōgius poſito· reuelacō vni⁹ atȝ īdiſſimil' viſionis. apparuit Viderūt nāqȝ qꝫ ſtrata pallijs atȝ īnumeris choruſca lāpadibꝫ via. recto orientis trāmite ab ei⁹ cella in celū vſq; tēdebatur Cui venerādo hītu vir deſup clarus aſſiſtens cui⁹ eſſ; via quā cernerēt inq̄ſiuit· Illi aūt ſe neſcire pfeſſi ſūt Quibꝫ ipſe ait· Hec eſt via q̄ dilect⁹ dn̄o celū bn̄dictus aſcēdit. Tūc itaȝ ſancti viri obitum ſicut p̄ſentes diſcipuli viderunt ita abſentes ex ſigno qd eis p̄dictum fuerāt agnouerunt Sepultus vero eſt in oratorio beati baptiſte Johannis qd deſtructa apolinis ara ipſe conſtruxit.

¶ capitulū. xxxvij.

Qui et in eo ſpecu in quo prius ſublacus habitauit: nunc vſqȝ ſi petenciū fides exigat miraculis choruſcat. Nup nāqȝ

eſt res geſta quã nãro. qꝛ q̃dam mulier men
te capta. dũ ſenſũ funditus ꝑdidiſſet. ꝑ mon
tes ⁊ valles ſiluas ⁊ cãpos die noctuqꝫ vaga
batur. ibiqꝫ tm̄modo q̃eſcebat vbi hanc q̃eſ
cere laſſitudo coegiſſet Quadã vero die dum
vaga nimiũ erraret. ad beati viri benedicti pa
tris ſpecũ deuenit. ibiqꝫ neſciẽs ingreſſa mã-
ſit. Facto autẽ mane ita ſanato ſenſu egreſſa
eſt. ac ſi eã nunq̃ inſania capitis vlla tenuiſ-
ſet. Que õne vite ſue tẽpus in eadẽ quã acce
perat ſalute ꝑmanſit. Pe. Quidnã eẽ di
cim⁹. q plerũqꝫ in ipſis q̊qꝫ patrocinijs mar-
tirũ ſic eſſe ſentim⁹. vt nõ tanta ꝑ ſua corpo-
ra quãta benefitia ꝑ ſuas reliq̃as oſtendãt. at
qꝫ illic maiora ſigna faciãt vbi minime per ſe
metipſos iacẽt. Gre. Vbi in ſuis corpib⁹
ſancti martires iacent. dubiũ petre nõ eſt q
multa valeãt ſig̃ mõſtrare ſic ⁊ faciũt: ut pu-
ra mẽte querẽtibus multa miracula oſtendãt
Sed qꝛ ab infirmis põt mẽtib⁹ dubitari vtꝝ
ne ad exaudiendũ ibi p̃ſentes ſint. vbi ꝯſtat
qꝛ in ſuis corpib⁹ non ſint ibi eos neceſſe eſt
maiora ſigna oſtẽdere: vbi de eoꝝ põt p̃ſentia
mẽs infirma dubitare. Quoꝝ eteni mẽs ĩ deo
fixa eſt: tãto magis habet fidei meritũ quãto
illic eos nouit ⁊ nõ iacere ĩ corpore: et tñ nõ
deeſſe ab exaudicõe. Unde ipſa quoqꝫ ꝟitas

vt fidem diſcipulis augēt dixit· Si nō abiero paraclitus nō veniet ad vos· cū enī cōſtet qꝛ paclitus ſpūs ſemꝑ ex prē ꝓcedat ⁊ filio: q̄re ſe filius receſſuꝝ dicit· ut ille veniat q̄ a filio nunq̄ recedit. Sꝫ qꝛ diſcipuli in carne dn̄m cernētes corporeis hūc ſemꝑ vidē ocłis ſiciebāt. recte eis dicit: Niſi ego abiero paclitus non veniet ac ſi apte dicētur· Si corꝑ⁹ nō ſubtrāho q̄ ſit amor ſpirit⁹ nō oſtēdo: ⁊ niſi me deſieritis corporalit̄ cernē· nunq̄ me diſcitis ſpūaliter amaē. ¶ Pe· Placet qđ dicis· ¶ Gre· Aliquātulū iā a locucōe ceſſandū eſt· ut ſi ad alioꝝ miracula enarrāda tendim⁹· loquendi vires interim ꝑ ſilencium reparem⁹

¶ Explicit liber ſecundus·

¶ Incipiunt capitula libri tercij·

QUō paulin⁹ nolane ciuitatis eṗs in affricā venit oēſqꝫ ciuitatis ſue captos liberauit· ¶ Quō iuxta paulini ꝓphecíā wandaloꝝ rex occubuit et flagellū amiſit. ca·i ¶ Quō v btūs Johānes rōne vrb pōtifex ad iuſtinū ſeniorē pncipem prexit Et equ⁹ q̄ prius epm pōuit mulierē ferre deſpexit.

¶ Quomō idem in cōſtantinopolitana vrbe petenti ceco lumen reddidit· ca.ij·

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf